

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Strana

Izveštaj nezavisnog revizora

Finansijski izveštaji

Bilans uspeha u periodu od 1. januara 2021. do 31. decembra 2021. godine	1
Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara 2021. do 31. decembra 2021. godine	2
Bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine	3
Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara 2021. do 31. decembra 2021. godine	4
Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara 2021. do 31. decembra 2021. godine	5

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine	6-156
Dodatne tabele	157-172

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad:

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") na dan 31. decembra 2021. godine, i finansijske uspešnosti i tokova gotovine Banke za godinu završenu na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Predmet revizije

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") uključuju:

- bilans uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. godine;
- izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. godine;
- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine;
- izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. godine;
- izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. godine; i
- napomene uz finansijske izveštaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim zakonom su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim Kodeksom Etike za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije.

Izveštavanje o ostalim informacijama

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Dodatne tabele koje sadrže obelodanjivanja u skladu sa „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ (koje ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se puža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usled pronevere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled pronevere ili greške, i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uverenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled pronevere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled pronevere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što pronevera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanost obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Saša Todorović

Saša Todorović
Licencirani ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 14. marta 2022. godine

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2021.**

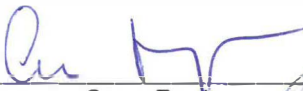
BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2021. DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2021	2020 korigovano
Prihodi od kamata	4	11.021.213	10.152.958
Rashodi od kamata	4	(2.058.505)	(1.991.968)
Neto prihod po osnovu kamata		8.962.708	8.160.990
Prihodi od naknada i provizija	5	4.141.030	3.465.324
Rashodi naknada i provizija	5	(1.395.893)	(1.178.813)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		2.745.137	2.286.511
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	257.656	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	-	(112.198)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	2.313	44.600
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	1.499	773
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	-	250.466
Neto rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	(204.561)	-
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(1.257.085)	(2.022.337)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	-	15.048
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	(10.361)	-
Ostali poslovni prihodi	12	31.516	25.722
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		10.528.822	8.649.575
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(2.681.758)	(2.507.490)
Troškovi amortizacije	14	(680.764)	(622.542)
Ostali prihodi	15	317.719	251.730
Ostali rashodi	16	(4.969.019)	(4.557.002)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.515.000	1.214.271
Porez na dobitak	17	(109.647)	-
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	3.808	118.991
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	34	2.409.161	1.333.262

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

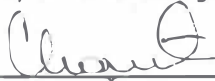

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2021. DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE***(u hiljadama dinara)*

POZICIJA	Napomena	2021	2020
DOBITAK	34	2.409.161	1.333.262
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobiti (gubici)		9.354	(86.447)
Pozitivni (negativni) efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(143)	14.980
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(464.343)	(196.631)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		68.270	40.215
Ukupan negativan ostali rezultat perioda		(386.862)	(227.883)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		2.022.299	1.105.379

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Suzan Tanriyar
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

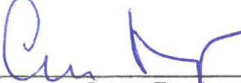
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2021. GODINE
(u hiljadama dinara)
AKTIVA

	Napomena	31.12.2021.	31.12.2020.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	39.929.947	35.402.648
Založena finansijska sredstva	20	-	4.622.478
Potraživanja po osnovu derivata	19	285.448	408.411
Hartije od vrednosti	20	58.499.723	49.554.573
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	10.709.287	3.180.869
Kredit i potraživanja od komitenata	22	203.616.892	188.082.044
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	24	1.705.660	1.129.945
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	3.049.741	3.043.349
Tekuća poreska sredstva	17	238.878	185.043
Odložena poreska sredstva	17	224.019	151.941
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25	11.902	11.902
Ostala sredstva	26	1.232.314	1.137.029
UKUPNO AKTIVA		319.597.371	287.003.792
PASIVA			
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu derivata	27	166.400	346.766
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28	64.455.576	65.806.844
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	208.904.371	175.995.703
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	30	-	3.509.426
Subordinirane obaveze	31	3.534.418	3.870.407
Rezervisanja	32	1.656.101	1.288.223
Tekuće poreske obaveze	17	109.647	-
Ostale obaveze	33	3.470.467	3.257.391
UKUPNO OBAVEZE		282.296.980	254.074.760
Kapital	34		
Akcijski kapital		17.812.004	15.462.944
Dobitak		2.409.161	1.333.262
Rezerve		17.079.226	16.132.826
UKUPNO KAPITAL		37.300.391	32.929.032
UKUPNO PASIVA		319.597.371	287.003.792

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog
 Odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2021. DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE
(u hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2020. godine	12.909.000	2.553.944	12.955.128	725.815	2.679.766	31.823.653
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(227.883)	-	(227.883)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.333.262	1.333.262
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.679.766	-	(2.679.766)	-
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	12.909.000	2.553.944	15.634.894	497.932	1.333.262	32.929.032
Stanje na dan 1. januar 2021. godine	12.909.000	2.553.944	15.634.894	497.932	1.333.262	32.929.032
Dokapitalizacija	1.198.500	1.150.560	-	-	-	2.349.060
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(386.862)	-	(386.862)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.409.161	2.409.161
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.333.262	-	(1.333.262)	-
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	14.107.500	3.704.504	16.968.156	111.070	2.409.161	37.300.391

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 01. JANUARA 2021. DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

	2021	(u RSD hiljada) 2020
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	15.919.229	11.237.837
Prilivi od kamata	11.486.065	7.839.766
Prilivi od naknada	4.064.379	3.089.724
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	337.270	282.625
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	31.516	25.722
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	10.328.581	9.152.500
Odlivi po osnovu kamata	1.955.505	1.963.271
Odlivi po osnovu naknada	1.396.727	1.154.534
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	2.652.224	2.469.599
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	450.929	418.137
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	3.873.196	3.146.959
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	5.590.649	2.085.337
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	29.677.956	49.849.246
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	29.677.956	49.849.246
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	36.027.343	44.188.466
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	31.160.764	31.168.286
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	4.866.580	13.020.179
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	758.739	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	7.746.116
Plaćeni porez na dobit	53.836	125.130
Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	812.574	-
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	7.620.986
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	260.116	251.360
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	260.116	251.360
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	1.361.155	1.370.311
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.361.155	1.370.311
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	1.101.039	1.118.951
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	4.111.515	4.192.454
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	2.349.060	-
Prilivi po osnovu uzetih kredita	318.068	3.743.674
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	1.444.387	448.780
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	3.835.989	336.565
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	335.989	336.565
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	3.500.000	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	275.526	3.855.890
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	49.968.817	65.530.897
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	51.606.905	55.172.971
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	-	10.357.926
NETO SMANJENJE GOTOVINE	1.638.087	-
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	20.751.615	9.763.167
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	3.862.911	8.817.149
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	4.067.472	8.186.627
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI NA KRAJU PERIODA	18.908.966	20.751.615

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

Stevan Comić

Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Suzan Tanriyar
Član Izvršnog
OdboraSlavko Carić
Predsednik Izvršnog
Odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta je 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 7 poslovnih jedinica, 46 filijala, 32 ekspoziture i 2 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2021. godine imala 1.224 zaposlenih (31. decembra 2020. godine: 1.212 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja**

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2021. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 93/2020).

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Beograd (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji. Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi stupili su na snagu od 1. januara 2021. godine, ali nisu imali materijalnog uticaja na Banku:

- **Reforma referentnih kamatnih stopa – Faza 2 - MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (Izmene)** objavljene u avgustu 2020. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine. Izmene obuhvataju sledeće oblasti:
 - Obračunavanje promena u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova kao rezultat reforme IBOR-a: Za instrumente na koje se primenjuje merenje amortizovanog troška, izmene i dopune zahtevaju od subjekata da, kao praktičnu svrsishodnost, uzmu u obzir promenu osnove za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova kao rezultat reforme IBOR-a ažuriranjem efektivne kamatne stope koristeći smernice iz paragrafa B5.4.5 MSFI 9. Kao rezultat, ne priznaje se neposredna dobit ili gubitak. Ova praktična svrsishodnost odnosi se samo na takvu promenu i samo u meri u kojoj je to neophodno kao direktna posledica reforme IBOR-a, a nova osnova je ekonomski ekvivalentna prethodnoj osnovi. Osiguravači koji primenjuju privremeno izuzeće od MSFI 9 takođe su dužni da primene istu praktičnu svrsishodnost. MSFI 16 je takođe izmenjen i dopunjen kako bi se od zakupaca zahtevalo da koriste sličnu praktičnu primenu prilikom obračuna modifikacija zakupa koje menjaju osnovu za određivanje budućih plaćanja zakupa kao rezultat reforme IBOR-a.
 - Datum završetka za fazu 1 za olakšice za komponente rizika koje nisu ugovorene u odnosima zaštite od rizika: Izmene i dopune faze 2 zahtevaju od entiteta da prospektivno prestane da primenjuje olakšice za fazu 1 za komponentu rizika koja nije ugovorena, ranije od datuma kada se izvrše promene u komponenti rizika koja nije ugovorena, ili kada se prekida odnos zaštite od rizika. Nije naveden datum završetka u izmenama i dopunama Faze 1 za komponente rizika.
 - Dodatni privremeni izuzeci od primene specifičnih zahteva za računovodstvo zaštite: Izmene i dopune faze 2 pružaju neka dodatna privremena olakšice od primene specifičnih zahteva za računovodstvom zaštite u skladu sa MRS 39 i MSFI 9 na odnose zaštite koji su direktno pogođeni reformom IBOR-a.
 - Dodatna obelodanjivanja MSFI 7 koja se odnose na reformu IBOR-a: Izmene zahtevaju obelodanjivanje: kako entitet upravlja prelaskom na alternativne referentne stope, njegovog napretka i rizika koji proističu iz tranzicije; (ii) kvantitativne informacije o derivatima i nederivatima koji tek treba da se izvrše u tranziciji, razvrstani po značajnim referentnim vrednostima kamatnih stopa; i (iii) opis svih promena strategije upravljanja rizicima kao rezultat reforme IBOR-a.
- **MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce (Izmene)** objavljene u martu 2021. godine i na snazi za godišnje periode na dan ili nakon 01. aprila 2021. godine. Banka nije imala smanjenje rente za ugovore o lizingu kao direktnu posledicu Covid-19.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)**

- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (objavljen 18. maja 2017. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).** MSFI 17 zamenjuje MSFI 4, koji je kompanijama dao dozvolu da vode računovodstvo ugovora o osiguranju koristeći postojeću praksu. Kao posledica toga, investitorima je bilo teško da uporede i razlikuju finansijske performanse inače sličnih osiguravajućih društava. MSFI 17 je jedinstveni standard zasnovan na principima koji obračunava sve vrste ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju koje osiguravajuće društvo ima. Standard zahteva priznavanje i merenje grupa ugovora o osiguranju na osnovu: (i) sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova (ispunjenih novčanih tokova) prilagođenih riziku koja uključuje sve raspoložive informacije o novčanim tokovima ispunjenja na način koji je u skladu sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je ova vrednost obaveza) ili minus (ako je ova vrednost sredstvo) (ii) iznos koji predstavlja nezarađeni dobitak u grupi ugovora (ugovorna marža usluge). Osiguravači će prepoznati dobit od grupe ugovora o osiguranju tokom perioda u kome pružaju osiguravajuće pokriće i pošto su oslobođeni rizika. Ako grupa ugovora čini ili postaje gubitak, entitet će odmah priznati gubitak.

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva.** Dopune MSFI 10 i MRS 28 objavljene 2014. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon datuma koji odredi IASB. Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Izmene).** Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao predlog ekspozicije da se datum stupanja na snagu ovih izmena odloži do 1. januara 2023. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomažući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne, na kraju izveštajnog perioda. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društva obelodanjuje o tim stavkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Obaveze su dugoročne ukoliko entitet ima suštinsko pravo, na kraju izveštajnog perioda, da odloži izmirenje za najmanje 12 meseci. Smernice više ne zahtevaju da takvo pravo bude bezuslovno. Očekivanja menadžmenta da li će naknadno ostvariti pravo na odlaganje poravnanja ne utiču na klasifikaciju obaveza. Pravo na odlaganje postoji samo ako entitet ispunjava bilo koje relevantne uslove na kraju izveštajnog perioda. Obaveza se klasifikuje kao tekuća ako je uslov prekršen na ili pre datuma izveštavanja, čak i ako se od zajmodavca dobije odricanje od tog stanja nakon završetka perioda izveštavanja. Suprotno tome, zajam je klasifikovan kao dugoročan ako je ugovor o zajmu prekršen tek nakon datuma izveštavanja. Pored toga, izmene i dopune uključuju pojašnjenje zahteva za klasifikaciju duga koje entitet može da izmiri pretvaranjem u kapital. „Poravnanje“ se definiše kao gašenje obaveze gotovinom, drugim resursima koji sadrže ekonomske koristi ili sopstvenim kapitalnim instrumentima. Postoji izuzetak za konvertibilne instrumente koji se mogu pretvoriti u kapital, ali samo za one instrumente kod kojih je opcija konverzije klasifikovana kao kapitalni instrument kao posebna komponenta složenog finansijskog instrumenta. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Izmene).** Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI uskog opsega na sledeći način:
 - **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Izmene)** je izmenjen i dopunjen kako bi se pozivao na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje za 2018. godinu, da bi se utvrdilo šta predstavlja sredstvo ili obavezu u poslovnoj kombinaciji. Pre izmene, MSFI 3 se pozivao na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje iz 2001. godine. Pored toga, dodat je novi izuzetak u MSFI 3 za obaveze i potencijalne obaveze. Izuzetak precizira da bi se za neke vrste obaveza i potencijalnih obaveza entitet koji primenjuje MSFI 3 umesto toga trebao pozvati na MRS 37 ili IFRIC 21, a ne na konceptualni okvir za 2018. godinu. Bez ovog novog izuzetka, entitet bi priznao neke obaveze u poslovnoj kombinaciji koje ne bi priznao prema MRS 37. Stoga bi odmah nakon sticanja entitet morao da prestane da priznaje takve obaveze i da prizna dobitak koji nije prikazivao ekonomsku dobit. Takođe je razjašnjeno da sticalac ne bi trebalo da prizna potencijalnu imovinu, kako je definisano u MRS 37, na datum sticanja.
 - **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Izmene)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i vezane troškove u bilansu uspeha. Izmjena MRS 16 takođe pojašnjava da entitet „testira da li sredstvo ispravno funkcioniše“ kada procenjuje tehničke i fizičke performanse sredstva. Finansijske performanse sredstva nisu relevantne za ovu procenu. Sredstvo bi stoga moglo biti sposobno da funkcioniše kako je predvidelo rukovodstvo i podložno amortizaciji pre nego što dostigne nivo operativnih performansi koje očekuje rukovodstvo.
 - **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Izmene)** navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanju troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor štetan. Izmjena MRS 37 pojašnjava značenje „troškova ispunjenja ugovora“. Izmjena objašnjava da direktni troškovi ispunjenja ugovora uključuju dodatne troškove ispunjenja konkretnog ugovora; i alokacija ostalih troškova koji se direktno odnose na ispunjavanje. Izmjena takođe pojašnjava da, pre nego što se uspostavi posebna odredba za štetni ugovor, entitet priznaje gubitak zbog umanjenja vrednosti koji je nastao na imovini koja se koristi u ispunjavanju ugovora, a ne na imovini koja je namenjena tom ugovoru.
 - **Godišnja poboljšanja 2018-2020** dovode do manjih izmena na MSFI 1 Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primeri za MSFI 16 Lizing.

Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **Izmene MSFI 17 i dopune MSFI 4** (objavljene 25. juna 2020. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). Izmene uključuju niz pojašnjenja koja imaju za cilj da olakšaju primenu MSFI 17, pojednostave neke zahteve standarda i tranziciju. Izmene se odnose na osam oblasti MSFI 17 i nisu namenjene promeni osnovnih principa standarda. Izvršene su sledeće izmene MSFI 17:
 - Datum stupanja na snagu: Datum stupanja na snagu MSFI 17 (koji uključuje izmene i dopune) odložen je za dve godine na godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023; a fiksni datum isteka privremenog izuzeća od primene MSFI 9 u MSFI 4 takođe je odložen za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.
 - Očekivani oporavak novčanih tokova pri sticanju osiguranja: Od entiteta se zahteva da alocira deo troškova sticanja na povezana očekivana obnavljanja ugovora i da te troškove prizna kao sredstvo sve dok entitet ne prepozna obnavljanje ugovora. Subjekti su dužni da procene nadoknadivost imovine na svaki datum izveštavanja i da pruže određene informacije o imovini u napomenama uz finansijske izveštaje.
 - Margina ugovorne usluge koja se može pripisati investicionim uslugama: Jedinice pokrivača treba identifikovati, uzimajući u obzir količinu koristi i očekivani period osiguranja i investicionih usluga, za ugovore po pristupu sa promenljivom naknadom i za druge ugovore sa „uslugom povrata ulaganja“ po opštem modelu. Troškovi u vezi sa investicionim aktivnostima treba da budu uključeni kao novčani tokovi u granicama ugovora o osiguranju, do te mere da entitet obavlja takve aktivnosti da bi povećao koristi od osiguranja za osiguranika.
 - Ugovori o reosiguranju - povraćaj gubitaka: Kada entitet prizna gubitak nakon početnog priznavanja štetne grupe osnovnih ugovora o osiguranju ili dodavanjem štetnih osnovnih ugovora u grupu, entitet treba da prilagodi marginu ugovorne usluge povezane grupe ugovora o reosiguranju i priznaju dobitak od ugovora o reosiguranju. Iznos nadoknađenog gubitka po ugovoru o reosiguranju određuje se množenjem gubitka priznatog u osnovnim ugovorima o osiguranju i procenta potraživanja po osnovnim ugovorima o osiguranju koje entitet očekuje da se oporavi od ugovora o reosiguranju. Ovaj uslov bi se primenjivao samo kada se ugovor o reosiguranju prizna pre ili u isto vreme kada se gubitak prizna na osnovnim ugovorima o osiguranju.
- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih, odlaganje datuma stupanja na snagu - Izmene MRS 1 (objavljene 15. jula 2020. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).** Izmjena MRS 1 o klasifikaciji obaveza kao tekućih ili dugoročnih izdata je u januaru 2020. godine, sa originalnim datumom stupanja na snagu 1. januara 2022. Međutim, kao odgovor na pandemiju Covid-19, datum stupanja na snagu odložen je za godinu dana da bi se pružilo kompanijama više vremena za primenu promena u klasifikaciji koje su rezultat izmenjenih smernica.

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva / obaveze.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti, finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat kao i finansijsku imovinu kojom se ne trguje i koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na:

- Bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjenja za očekivane kreditne gubitke)
- Amortizovanu vrednost finansijske obaveze

U slučaju POCI kredita (kupljena ili plasirana kreditno obezvređena sredstva) obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni) Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

Unwinding kao prihod od kamate na obezvređene kredite i plasmene klijenata izračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto vrednost) kredita i plasmana.

Prihodi od kamata uključuju takođe i dobitke i gubitke od modifikacije priznate na finansijskoj imovini u Nivou 1.

2.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Prihode od naknada i provizija koje Banka ostvaruje proizilaze iz širokog spektra usluga koje Banka pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu obračunavaju se u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade i provizije po osnovu održavanja računa i druge naknade i provizije po osnovu usluga za domaći i međunarodni platni promet, naknade za garancije, kastodi i druge naknade za upravljanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju. Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi. Prihod od naknade ostvaren od pružanja usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti, ili kupovina/ prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmete transakcije.

Rashodi od naknada i provizija čine rashodi od naknada po osnovu transakcija domaćeg i inostranog platnog prometa, troškovi poslovanja s karticama i slične naknade (Napomena 5).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti /gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz bilans uspeha i derivata izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika.

2.5. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti /gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

2.6. Neto dobitak / gubitak po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti / gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke /gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika.

2.7. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti

Ove stavke uključuju dobitak /gubitak u slučaju prodaje finansijskih instrumenata i modifikacija ugovornih uslova u periodu trajanja koji za rezultat imaju prestanak priznavanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

2.8. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9. Finansijski instrumenti**

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju derivativne finansijske instrumente - treba da se priznaju u bilansu stanja i mere u skladu sa njihovim dodeljenim kategorijama.

2.9.1. Metode merenja finansijskih instrumenata**a) Amortizovana vrednost i efektivna kamatna stopa**

Amortizovana vrednost je iznos po kom se meri finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po početnom priznavanju minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za ispravku vrednosti.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno eskontuje procenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tokom očekivanog trajanja finansijskog instrumenta ili, ukoliko je odgovarajuće, kraći period u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili neto knjigovodstvenu vrednost finansijske obaveze.

Kada se izračunava efektivna kamatna stopa, Banka procenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primer, prevremena otplata, kupovne i slične opcije), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni između ugovornih strana a koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve ostale premije i eskonte.

Za kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke („POCI“) koristi se kreditno prilagođena EIR - efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne rizike. To je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrednosti finansijskog sredstva.

Efektivna kamatna stopa se koristi i za priznavanje prihoda od kamata i rashoda od kamata.

Prihodi od kamata se računaju na sledeći način:

- Primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (Nivo 1 i Nivo 2)
- Primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva u narednim periodima izveštaja sve dok je sredstvo umanjeno za kreditne gubitke (Nivo 3)
- Primenom kreditno prilagođene efektivne kamatne stope na kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke (POCI).

Rashodi kamata se računaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

b) Fer vrednost

Fer vrednost se definiše kao cena koja bi se primila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. Ova definicija fer vrednosti se primenjuje takođe i na merenje fer vrednosti nefinansijske imovine i obaveza. Detaljnije obelodanjivanje o modelima vrednovanja i hijerarhiji instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti nalaze se u Napomeni 37.10 Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza.

2.9.2. Početno priznavanje i vrednovanje**a) Početno priznavanje**

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja (izmirenja), što je datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

b) Početno vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Po početnom priznavanju fer vrednost je u mnogim slučajevima jednaka ceni transakcije tj. ceni plaćenju za sticanje ili preuzimanje finansijskih sredstava ili primljenoj za preuzimanje finansijskih obaveza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.2. Početno priznavanje i vrednovanje (nastavak)*****Dobici na prvi dan***

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđene na bazi netržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

2.9.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

- a) Poslovnog modela za upravljanje tim finansijskim sredstvima - procenjuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se finansijska sredstva prodaju, ili neki drugi model
- b) Karakteristika ugovorenih novčanih tokova - procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije.

2.9.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI.

Na dan bilasniranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije „Kredit i potraživanja“, „Hartije od vrednosti“ i „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Gotovinska stanja podrazumevaju samo potraživanja (depozite) od centralne banke i kreditnih institucija koji se otplaćuju na zahtev. *Koji se isplaćuju na zahtev* znači da se mogu povući u bilo koje vreme ili u roku od samo jednog radnog dana ili 24 časa. Obavezne rezerve se takođe prikazuju u ovoj poziciji.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolio kredita Banke vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha banke. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.3.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat**

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovorenog novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje.

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije „Hartije od vrednosti“.

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha banke. Dobici i gubici po osnovu umanjenja za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha banke je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije „Pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak od prestanaka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti“.

Banka je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije Banke. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji „Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente kapitala Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.9.3.3. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merjenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju banke to je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja.

Banka u svom portfoliju hartija od vrednosti ima deo dužničkih instrumenata koje drži radi trgovanja.

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dobiti i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću, odnosno efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju, se priznaju kroz bilans uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/ gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“ i ista nisu predmet obezvređenja. Prihodi od kamata po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju „Prihodi od kamate“ u bilansu uspeha.

Banka nema dužničkih finansijskih instrumenata koja nisu prošla SPPI niti kreiranih da se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.9.3.4 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka reklasifikuje finansijsku imovinu samo kada menja svoj poslovni model. Ukoliko Banka promeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima primeniće reklasifikaciju unapred počev od datuma reklasifikacije. Banka neće menjati već priznate dobitke, gubitke ili kamatu.

U toku 2021. godine Banka nije vršila reklasifikaciju finansijskih sredstava.

2.9.3.5 Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestavka priznavanja. Za ove instrumenta ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u okviru pozicije „Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.4. Obezvređenje finansijskih instrumenata po MSFI 9**

Banka priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (kreditni i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava:

- Nepristrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda;
- Vremenske vrednosti novca;
- Sve razumne i potkrepljujuće informacije koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, Banka pravi razliku između tri nivoa obezvređenja.

1) Nivo obezvređenja 1.

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo obezvređenja 2.

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

3) Nivo obezvređenja 3.

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza**

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, Banka može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišno uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija, Banka je definisala neke kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora (kao što je reprogram) sa klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane banke.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji se ne suočavaju sa finansijskim poteškoćama, mogu da budu suštinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno), Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

2.9.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospelo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.9.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (nastavak)****Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata**

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.10. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.12. Reverzni repo i Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, reverzni repo, se priznaju u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti predstavljaju „repo ugovore“. Hartije od vrednosti prodane u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati u bilansu stanja jer Banka zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije do vrednosti otkupljuju po fiksnoj ceni kada se repo transakcija završi.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti“.

Razlika između prodajne i otkupne cene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspeha na poziciji Rashodi od kamata u okviru pozicije „Neto prihod od kamata“ i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Banka prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Banke. Kategorija merenja prenesenih finansijskih sredstava se ne menja.

2.13. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na, varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Banka na dan 31. decembra 2021. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o., Beograd. Učešće u kapitalu navedenog zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti u pojedinačnim finansijskim izveštajima Banke.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.14. Nematerijalna ulaganja**

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	u skladu sa ugovorenim rokom korišćenja
Ostala nematerijalna ulaganja	4 - 6 godina

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.15. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	33-50 godina
Kompjuterska oprema	4 do 6 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.16. Obezvredjenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.17. Lizing iz ugla Banke kao zakupca

Imovina sa pravom korišćenja i obaveza za zakup priznaju se na datum početka zakupa. Imovina se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja predstavlja inicijalnu vrednost obaveza (diskontovanu na sadašnju vrednost) i sva plaćanja lizing kući nastala pre datuma lizinga umanjena za podsticaje primljene od lizing kuće. Ova procenjena imovina se naknadno amortizuje od datuma početka do kraja perioda zakupa. Banka koristi linearnu metodu amortizacije.

Plaćanja po osnovu zakupa obuhvataju fiksne zakupnine, varijabilna plaćanja zakupnine koja zavise od indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancije rezidualne vrednosti i plaćanja za zakup u opcionom periodu produženja ako je zakupac procenio da će iskoristiti opcije i kazne za prevremeno raskidanje ugovora ako rok zakupa odražava zakupca koji koristi opciju raskida. Nakon toga, knjigovodstveni iznos obaveze po osnovu lizinga uvećava se za kamatu po važećoj diskontnoj stopi, umanjenoj za izvršene isplate lizinga i eventualno ponovo procenjuje u skladu sa izmenom lizinga.

Pri proceni lizing perioda Banka je uključila period bez mogućnosti otkazivanja, opcionu period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će iskoristiti tu opciju, period pokriven opcijom za raskid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrebiti tu opciju, dok u slučaju lizing perioda bez definisanog (određenog) roka primenjen je rok određen u skladu sa najboljom mogućom procenom perioda trajanja zakupa. Kada najbolja moguća procena nije izvodljiva, zbog nedostupnosti podataka, period trajanja zakupa procenjuje se na 5 godina u skladu sa periodom budžetiranja.

Obaveze za zakup diskontuju se korišćenjem kamatne stope koja predstavlja implicitnu stopu u zakupu. Ako se ta stopa ne može utvrditi, Banka koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj se Banka može zadužiti kod Erste Grupe.

Za zakup pokretnih stvari Banka koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj bi Banka mogla da pozajmi sredstva od Erste Grupe.

2.18. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanja se priznaju i vrše:

- kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja;
- kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i
- kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova u tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom periodu.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Ukoliko je verovatan odliv resursa u budućnosti rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima. Banka vrši rezervisanje na teret rashoda za stavke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama do nivoa potrebnih rezervisanja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Potencijalna sredstva Banka ne priznaje u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.19. Naknade zaposlenima****(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

d) Podela besplatnih akcija

Svi zaposleni Banke, koji su bili u radnom odnosu duže od 6 meseci na dan 31. decembra 2021. godine, dobiće besplatne akcije Erste Group Bank AG u iznosu od EUR 350 neto, pod uslovom da godišnja skupština Erste Group Bank AG 2022. donese odluku o raspodeli dividende. Banka je na osnovu broja zaposlenih sa ovim pravom, priznala iznos od RSD 46.679 hiljada u bilansu uspeha u okviru „troškova zarada“ kao i obavezu u bilansu stanja pod ostalim obavezama.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.20. Finansijske garancije**

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto rashodi /prihodi po osnovu (umanjenja) obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija, u zavisnosti od vrste naknade. Banka određene vrste naknada prihoduje jednokratno, a one koje se naplaćuju za poznat vremenski period se razgraničavaju ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori koji obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.21. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Banku i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečene na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu i koju koristi Banka evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu sa MRS 2 Zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene / cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Banke obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja kreditnim rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto ostvarive vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.21. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)**

Banka klasifikuje stalnu imovinu kao **stalna sredstva namenjena prodaji** ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Prilikom reklasifikacije dela aktive u stalna sredstva namenjena prodaji sredstva se vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ako je knjigovodstvena vrednost niža nastavlja se vrednovanje po knjigovodstvenoj vrednosti, a ako je fer vrednost niža iskazuje se rashod perioda koji predstavlja obezvređenje imovine. Rashod nastao kao rashod od obezvređenja prenosi se na rashod od prodaje ukoliko je sredstvo prodato u istoj godini kada je i reklasifikovano kao sredstvo namenjeno prodaji. Da bi se izvršila reklasifikacija iz kategorije investicione nekretnine u stalna sredstva namenjena prodaji nije dovoljna samo odluka o prodaji nego i kapitalni izdatak prevođenja tog sredstva u sredstvo namenjeno prodaji.

Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila. Kada stalno sredstvo prestane da se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi prodaje, vrednuje se po nižim od sledećih iznosa:

- njegove knjigovodstvene vrednosti pre nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje, korigovane za amortizaciju koja bi bila priznata da sredstvo nije bilo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje; i
- njegove nadoknadive vrednosti na dan kada je odlučeno da se ne prodaje.

Nekretnine evidentirane na klasi namenjene prodaji vode se po sadašnjoj vrednosti. Prilikom reklasifikacije neophodno je izračunati iznos amortizacije za period za koji sredstvo nije amortizovano i proknjižiti obračunatu amortizaciju.

2.22. Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobit***Tekući porezi*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Počevši od poreskog perioda za 2018. godinu, poreskim obveznicima je omogućeno je da efekti promene računovodstvene politike nastali usled prve primene MRS, odnosno MSFI, po osnovu kojih se, saglasno propisima o računovodstvu, vrši korekcija odgovarajućih pozicija u bilansu stanja, priznaju se kao prihod, odnosno rashod u poreskom bilansu, počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija izvršena. Prihodi i rashodi priznaju se u jednakim iznosima u pet poreskih perioda.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.22. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)***Odloženi porezi (nastavak)*

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, efekata promene računovodstvenih politika na osnovu kojih se vrši korekcija odgovarajućih pozicija u Bilansu stanja do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.23. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.24. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

2.25 Promene u prezentaciji uporednih podataka

Banka je prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu na osnovu preporuke NBS-a, a vezano za jednoobrazno računovodstveno obuhvatanje kursnih razlika i zarade po osnovu menjačkih poslova i njihovo prezentovanje u finansijskim izveštajima, izvršila analizu i kvantifikovala iznose koje je dužna da izdvojeno obelodani.

S tim u vezi za 2021 godinu u Napomeni 5 Prihodi i rashodi od naknada i provizija i Napomeni 9 Neto prihod /rashod od kursnih razlika i efekata valutne klauzule Banka je izvršila kvatifikovanje i izdvojeno obelodanjivanje navedenih pozicija.

U cilju uspostavljanja uporedivosti podataka za 2020. godinu a na ime zarade po osnovu kupoprodaje stranih sredstava plaćanja Banka je sa pozicije Bilansa uspeha Neto prihod /rashod od kursnih razlika i efekata valutne klauzule reklasifikovala iznos od RSD 404.336 hiljada prihoda odnosno RSD 24.281 hiljada rashoda na poziciju Bilansa uspeha Prihodi / rashodi od naknada i provizija.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Analiza ispunjenosti da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toka koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) što je predmet značajne procene prilikom klasifikacije finansijskog sredstva. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgublenu kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova banke. Za procenu, banka koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost nakande se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove prihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem „benčmark testa“ da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od „benčmark“ kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikoinicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi "starih" stopa, SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i datuma početka kamatanog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, Banka je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene "stare stope" kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja, kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremnu otplatu.

Rukovodstvo Banke smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(b) Procena poslovnog modela**

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja, Banka procenjuje da li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajući. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja pomeni za nova sredstva.

Banka, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl, ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Bančina je procena da svi krediti banke zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome što se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata, dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"), upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekih detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći defaulta i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne procene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward-looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivnu, individualnu procenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u Napomeni 37.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata**

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 37.4 (Tržišni rizici) i 37.10 (Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza).

(e) Rezervacije za sudske sporove

Banka, kao i drugi privredni subjekti, vodi sporove koji proističu iz uobičajenog redovnog poslovanja, a odnose se na privredna, ugovorna i radna pitanja.

Prilikom izdavanja rezervacija Banka procenjuje verovatnoću bilo kakvih negativnih ishoda po ovim sporovima, kao i obim verovatnih i razumnih procenjenih gubitaka, a za one sa verovatnim negativnim ishodom, izdvaja rezervacije u visini zahteva klijenta, u delu za koji procenjuje da bi mogao biti osnovan, uvećanog za zateznu kamatu, troškove advokata i sudske troškove

Ishod sporova procenjuje se na osnovu brižljive analize svih činjenica u konkretnom sporu, na osnovu mišljenja pravne službe, aktuelne sudske prakse, mišljenja eksternih pravnih savetnika, a u zavisnosti od toga da li obaveza proističe kao rezultat prošlih događaja, da li je verovatno da će Banka biti u obavezi da plati i da li se iznos plaćanja može pouzdano proceniti.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za priznavanje rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva ekonomskih resursa veoma mala. Napomena 38(b) obelodanjuje informacije o potencijalnim obavezama Banke u vezi sa sudskim sporovima.

(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Banka koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi)
- Određivanje stopa amortizacije
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Banka koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)
(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16 (nastavak)

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja prihod od imovine koji odražava godišnji povrat koji se očekuje na imovini (stopa kapitalizacije). Za određivanje inkrementalne stope za pozajmljivanje za imovinu u Erste Grupi primenjen je pojednostavljeni pristup koji koristi stope finansiranja/refinansiranja.

Inkrementalna stopa pozajmljivanja se utvrđuje na osnovu specifične tržišne stope za potpuno obezbeđenu pozajmicu i određenog dodatka koji predstavlja neobezbeđen deo duga koji bi obično bio korišćen za finansiranje sticanja sredstava sa pravom korišćenja.

Komponenta A: „tržišna stopa“ (obezbeđeno, 70% od vrednosti)

Tržišna stopa izvedena je iz postojećih podataka Banke iz delatnosti odobravanja kredita i trebalo bi da predstavi specifičnu stopu zaduživanja u zavisnosti od perioda zakupa, kreditne sposobnosti i bazne stope EURIBOR – ostale komponente kao što su trošak kapitala i dr. što sve može da bude uključeno u određivanje tržišne stope, koja je "van dohvata ruke".

Ova stopa pretpostavlja potpunu obezbeđenost. Prema principima pozajmljivanja Grupe maksimalna vrednost pozajmice iznosi 70% od nominalne vrednosti.

Komponenta B: deo stope koji se odnosi na pojedinačne stavke imovine (neobezbeđena, 30% od vrednosti)

Kvalitet pojedinačne imovine direktno utiče na iznos dodatka na postajeću obezbeđenu tržišnu stopu. Izračun dodatka za neobezbeđeni deo pozajmice dobija se upoređivanjem neobezbeđenih sa obezbeđenim instrumentima refinansiranja, pri čemu oba instrumenta imaju sličan rok. Razlika između ova dva instrumenta predstavlja dodatak tržišnoj stopi čiji raspored će biti zasnovan na kvalitetu pojedinačne imovine.

Diskontna stopa - inkrementalna stopa pozajmljivanja	31.12.2021.
Prosečna ponderisana diskonta stopa-objekti	2,86%
Prosečna ponderisana diskonta stopa-vozila	2,76%

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U RSD hiljada	
	2021	2020
Prihodi od kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	43.166	41.637
– Javni nefinansijski sektor	239.489	196.365
– Sektor privrednih društava	3.015.779	2.928.418
– Sektor preduzetnika	133.334	139.016
– Javni sektor	2.266.932	2.031.273
– Sektor stanovništva	5.265.912	4.765.850
– Sektor stranih lica	19.513	19.405
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	11.728	14.705
– Sektor drugih pravnih lica	25.360	16.289
Ukupno	11.021.213	10.152.958
Rashodi kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	284.951	392.656
– Javni nefinansijski sektor	3.312	2.697
– Sektor privrednih društava	421.917	383.577
– Sektor preduzetnika	5.358	3.841
– Javni sektor	369.804	260.280
– Sektor stanovništva	249.795	211.206
– Sektor stranih lica	637.131	710.196
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	-	1
– Sektor drugih pravnih lica	86.237	27.514
Ukupno	2.058.505	1.991.968
Neto dobitak po osnovu kamata	8.962.708	8.160.990

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	U RSD hiljada	
	2021	2020
Prihodi od kamata		
Gotovina kod centralnih banaka	21.353	37.332
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1.477.169	1.193.289
HOV koje se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	620.781	649.856
HOV koje se vrednuju po FV kroz bilans uspeha	159.318	152.772
Plasmani i avansi klijentima	8.196.203	7.629.754
Plasmani i avansi kreditnim institucijama	14.163	3.601
Kamatonosni svop koji se vrednuje po FV kroz bilans uspeha	104.453	101.601
Drugi prihodi od kamata	427.773	384.754
Ukupno	11.021.213	10.152.958
Rashodi kamata		
Subordinirane obaveze	128.521	141.312
Depoziti banaka	410.801	511.052
Depoziti klijenata	1.068.217	948.619
HOV koje se vrednuju po po amortizovanoj vrednosti	261.572	167.491
HOV koje se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	100.072	63.683
Emitovane obveznice	8.838	81.554
Kamatonosni svop koji se vrednuje po FV kroz bilans uspeha	80.251	78.113
Ostale obaveze za kamate	233	144
Ukupno	2.058.505	1.991.968
Neto prihod po osnovu kamata	8.962.708	8.160.990

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2021	U RSD hiljada 2020 korigovano
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	1.876.696	1.588.254
Kreditni poslovi	31.403	30.889
Depozitni poslovi	1.356.842	1.102.675
Poslovi sa platnim karticama	37.810	42.465
Garancijski i drugi poslovi jemstva	290.684	231.753
Ostale naknade i provizije	101.297	64.952
Kupoprodaja stanih sredstava plaćanja	446.298	404.336
Ukupno	4.141.030	3.465.324
Rashodi od naknada i provizija		
Depozitni poslovi	762	6
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	802.281	664.254
Ostale naknade i provizije	576.035	490.272
Kupoprodaja stanih sredstava plaćanja	16.815	24.281
Ukupno	1.395.893	1.178.813
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	2.745.137	2.286.511

6. NETO DOBITAK (GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	2021	U RSD hiljada 2020
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Dobici od promene vrednosti ostalih derivata	1.223.746	833.646
Dobici od promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	107.717	100.717
Dobici od promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	31.365
Ukupno	1.331.463	965.728
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promene vrednosti ostalih derivata	887.369	1.000.294
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	147.432	77.580
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	39.006	52
Ukupno	1.073.807	1.077.926
Neto dobitak (gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	257.656	(112.198)

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	<u>2021</u>	<u>U RSD hiljada 2020</u>
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	12.370	47.329
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.483	21
Ukupno	<u>15.853</u>	<u>47.350</u>
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9.170	2.750
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	4.370	-
Ukupno	<u>13.540</u>	<u>2.750</u>
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	<u>2.313</u>	<u>44.600</u>

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	1.499	1.182
Ukupno	<u>1.499</u>	<u>1.182</u>
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	-	409
Ukupno	<u>-</u>	<u>409</u>
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	<u>1.499</u>	<u>773</u>

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

9. NETO PRIHOD (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	<u>2021</u>	<u>U RSD hiljada 2020 korigovano</u>
Pozitivne kursne razlike	3.697.978	8.199.509
Negativne kursne razlike	(3.986.590)	(7.991.250)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	164.933	213.303
Netativni efekti ugovorene valutne klauzule	(80.882)	(171.096)
Neto prihodi (rashodi) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	<u>(204.561)</u>	<u>250.466</u>

10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2021	U RSD hiljada 2020
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	7.412.120	4.501.724
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	8.241	2.589
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	393.747	678.731
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	31.497	6.327
Ukupno	7.845.605	5.189.371
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	8.618.387	6.206.713
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7.011	3.639
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	431.822	654.189
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	45.470	347.167
Ukupno	9.102.690	7.211.708
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.257.085)	(2.022.337)

10.a NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

	2021	U RSD hiljada 2020
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- hartije od vrednosti (Napomena 20)	(9.168)	(17.412)
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21(d))	(5.319)	(2.876)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	(4.941.178)	(3.555.912)
- ostala sredstva (Napomena 26)	(70.278)	(73.702)
	(5.025.943)	(3.649.902)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 32)	(176.308)	(157.042)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	(5.202.251)	(3.806.944)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- hartije od vrednosti (Napomena 20)	2.918	138
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21(d))	1.845	2.289
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	3.808.656	1.935.724
- ostala sredstva (Napomena 26)	6.257	6.762
	3.819.676	1.944.913
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 32)	138.231	181.584
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	3.957.907	2.126.497
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(1.244.344)	(1.680.447)

11. NETO DOBITAK(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	2021	U RSD hiljada 2020
Dobici od prestanka prizivanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Dobitak prestanak prizivanja__ostali stagevi	5.284	-
Dobitak prestanak prizivanja_stage 3 i POCI po AC	23.125	28.237
Ukupno:	28.409	28.237
Gubici od prestanka prizivanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Gubitak prestanak prizivanja_ostali stagevi	-	10.776
Gubitak prestanak prizivanja_stage 3 i POCI po AC	38.770	2.413
Ukupno:	38.770	13.189
Neto dobiti(gubici) od prestanka prizivanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(10.361)	15.048

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2021	U RSD hiljada 2020
Prihodi od konsultantskih usluga	9.518	9.518
Prihodi od zakupnina	6.962	6.735
Prihodi od IT usluga	14.582	9.045
Prihodi od dividende i ostali prihodi od učešća	454	424
Ukupno	31.516	25.722

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNI

	2021	U RSD hiljada 2020
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.679.697	1.515.946
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	610.647	571.190
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	262.644	328.644
Ostali lični rashodi	100.864	57.906
Prihodi od ukidanja rezervisanja (Napomena 32)	(6.676)	-
Rashodi rezervisanja po osnovu otpremnina i druga rezervisanja (Napomena 32)	34.582	33.804
Ukupno	2.681.758	2.507.490

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2021	U RSD hiljada 2020
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (napomena 24)	549.255	535.299
– nematerijalnih ulaganja (napomena 24)	131.509	87.243
Ukupno	680.764	622.542

15. OSTALI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	2021	2020
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	256.507	202.190
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	-	3
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	4.202	2.053
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	188	107
Ostali prihodi	56.822	47.377
Ukupno	317.719	251.730

16. OSTALI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2021	2020
Profesionalne usluge	2.022.547	1.871.065
Donacije i sponzorstva	33.061	31.522
Reklama i propaganda	211.855	216.152
PTT i telekomunikacione usluge	76.886	62.380
Premije osiguranja	544.543	447.743
Troškovi zakupa	80.744	78.158
Troškovi materijala	136.336	117.091
Troškovi poreza i doprinosa	110.542	127.332
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	601.165	640.461
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	490	207
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	345.216	321.093
Dnevnice i putni troškovi	72.371	63.976
Obuke i savetovanja	20.079	15.830
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 32)	561.016	507.348
Ostalo	152.168	56.644
Ukupno	4.969.019	4.557.002

17. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobit**

	U RSD hiljada	
	2021	2020
Tekući porez na dobit	(109.647)	-
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	3.808	118.991
Ukupno	(105.839)	118.991

17. POREZ NA DOBITAK

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2021	U RSD hiljada 2020
Dobit pre oporezivanja	2.515.000	1.214.271
Porez na dobit po stopi od 15%	377.250	182.141
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	76.360	133.513
Priznata odložena poreska sredstva po osnovu gubitaka iz ranijih godina	-	(40.244)
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(284.470)	(299.129)
Poreski efekti prve primene MSFI 9	(8.263)	(16.525)
Ostalo	(55.038)	(78.747)
Ukupan poreski rashod (prihod) iskazan u bilansu uspeha	105.839	(118.991)
Efektivna poreska stopa	4,21%	0,00%

(c) Komponente odloženog poreza

	na dan 31. decembar 2021.	
	Iznos privremene razlike	Iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	207.325	31.099
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost- odložena poreska obaveza	(152.752)	(22.913)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	1.045.849	156.877
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	140.993	21.149
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	174.877	26.232
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	40.104	6.016
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(18.022)	(2.703)
Privremene razlike po osnovu efekata MSFI 9	55.084	8.263
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2021.	1.493.458	224.020

17. POREZ NA DOBITAK

(c) Komponente odloženog poreza (nastavak)

	na dan 31. decembar 2020.	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	188.213	28.232
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(635.260)	(95.289)
Odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	268.294	40.244
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	712.380	106.857
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	136.749	20.512
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	182.940	27.441
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	49.458	7.419
Privremene razlike po osnovu efekata IFRS 9	110.168	16.525
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2020.	1.012.942	151.941

(d) Promene na odloženim porezima

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
Stanje odloženih poreskih sredstava/obaveza na dan 1. januar	151.941	(7.265)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	3.808	118.991
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	68.270	40.215
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 31. decembar	224.019	151.941

(e) Prava na prenose neiskorišćenih poreskih kredita ističu u sledećim periodima

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
po osnovu neiskorišćenog prenosivog poreskog kredita po Zakonu o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	10.986	21.973

Kreiranje odloženih poreskih sredstava u iznosu od RSD 224.019 hiljada u 2021 godini u odnosu na 151.941 hiljada u 2020. godini imalo je efekat na bilans uspeha u iznosu od RSD 3.808 hiljada i efekat preko kapitala u iznosu od RSD 68.270 hiljada.

U toku 2021. godine Banka je ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 2.409.161 hiljada. Ovaj iznos će biti raspoređen u skladu sa Odlukom na predstojećoj Skupštini Banke.

Banka u toku godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čija visina je utvrđena na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% utvrđuje se Poreskim bilansom Banke. Banka je iskazala tekuća poreska sredstva u iznosu od RSD 238.878 hiljada što je iznos akontacija plaćenih u toku 2020 godine (RSD 185.043 hiljada) i akontacija plaćenih u toku 2021 godine (RSD 53.835 hiljada).

18. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
U dinarima		
Žiro račun	11.251.763	13.650.670
Gotovina u blagajni	3.633.331	2.612.940
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	1.300.000
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	-	4
	14.885.094	17.563.614
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	3.098.154	2.814.671
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	21.946.699	15.024.363
	25.044.853	17.839.034
Ukupno	39.929.947	35.402.648

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 76/2018., koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2021. godine do 17. januara 2022. godine iznosila je RSD 14.417.875 hiljade.

Narodna banka Srbije plaća kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po kamatnoj stopi u visini 0,10% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 76/2018., koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2021. godine do 17. januara 2022. godine iznosila je EUR 151.837 hiljade.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha – fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	29.812	22.245
	29.812	22.245
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha – fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	255.636	386.166
	255.636	386.166
Stanje na dan 31. decembra	285.448	408.411

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

	<u>31.12.2021.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2020.</u>
U dinarima		
Dužničke hartije od vrednosti		
- obveznice (AC)	32.243.492	27.163.004
- obveznice (FVTPL)	5.815.688	3.780.083
- državni zapisi (FVTPL)	-	1.477.473
- obveznice (FVTOCI)	10.542.336	11.159.358
Vlasničke hartije od vrednosti		
- učešća u kapitalu (FVTPL)	27.047	27.251
	48.628.563	43.607.169
U stranoj valuti		
Dužničke hartije od vrednosti		
- obveznice (AC)	2.357.500	849.515
- obveznice (FVTPL)	4.301.393	5.718.121
- obveznice (FVTOCI)	3.189.088	3.890.448
- državni zapisi (FVTOCI)	(44.953)	46.313
Vlasničke hartije od vrednosti		
- ostale HOV raspoložive za prodaju - VISA akcije (FVTOCI)	112.503	103.544
	9.915.531	10.607.941
Ukupno hartije od vrednosti	58.544.094	54.215.110
Minus: Ispravka vrednosti (AC)	(44.371)	(38.059)
Stanje na dan 31. decembra - sa založenim finansijskim sredstvima	58.499.723	54.177.051
Od toga založena finansijska sredstva		
Dužničke hartije od vrednosti		
- državni zapisi (FVTPL)	-	514.289
- obveznice (AC)	-	4.108.189
Ukupno založena finansijska sredstva	-	4.622.478
Stanje na dan 31. decembra - bez založenih finansijskih sredstava	58.499.723	49.554.573

Sa 31.12.2021.godine Banka nije imala založena finansijska sredstva.

U tabeli osim hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (FVTPL) sve dužničke hartije od vrednosti su raspoređene u nivo obezvređenja 1. Od svih navedenih HOV na berzi se kotiraju obveznice, kao i Vasa akcije vrednovane kroz kapital i Alta banka akcije vrednovane kroz bilans uspeha.

20. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Kursne razlike	U RSD hiljada
							Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	38.059	9.150	519	18	2.399	62	44.371
Druga preduzeća	2.754	-	-	-	2.140	-	614
Javni sektor	35.305	9.150	519	18	259	62	43.757
UKUPNO	38.059	9.150	519	18	2.399	62	44.371

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

U RSD hiljada

	31. decembra 2021.			31. decembra 2020.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Opozivi depoziti i krediti	5.686.426	-	5.686.426	-	-	-
Dati krediti	39	14.462	14.501	-	16.729	16.729
Dati depoziti	10.000	-	10.000	5.000	-	5.000
	5.696.465	14.462	5.710.927	5.000	16.729	21.729
U stranoj valuti						
Devizni računi	925.843	-	925.843	1.673.727	-	1.673.727
Opozivi depoziti i krediti	106	-	106	-	-	-
Dati krediti	4.015.206	32.069	4.047.275	1.412.002	42.706	1.454.708
Dati depoziti	4.703	-	4.703	4.704	-	4.704
Ostali plasmani	25.914	-	25.914	27.969	-	27.969
	4.971.772	32.069	5.003.841	3.118.402	42.706	3.161.108
Bruto krediti i potraživanja	10.668.237	46.531	10.714.768	3.123.402	59.435	3.182.837
Minus: Ispravka vrednosti			(5.481)			(1.968)
			(5.481)			(1.968)
Kredit i potraživanja od banaka i finansijskih organizacija			10.709.287			3.180.869

Kredit i sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravke vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Centralna banka	3.500.143	-	-	-	3.500.143	(1.965)	-	-	-	(1.965)
Društva za osiguranje	337	14	-	-	351	(5)	-	-	-	(5)
Finansijski lizing	312	-	-	-	312	-	-	-	-	-
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	13.837	-	-	-	13.837	(110)	-	-	-	(110)
Strane banke	2.196.284	-	-	-	2.196.284	(305)	-	-	-	(305)
	5.710.913	14	-	-	5.710.927	(2.385)	-	-	-	(2.385)
U stranoj valuti										
Centralna banka	106	-	-	-	106	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	4.028.452	-	-	-	4.028.452	(2.903)	-	-	-	(2.903)
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	49.440	-	-	-	49.440	(69)	-	-	-	(69)
Strane banke	925.843	-	-	-	925.843	(124)	-	-	-	(124)
	5.003.841	-	-	-	5.003.841	(3.096)	-	-	-	(3.096)
Stanje na dan 31. decembra 2021	10.714.754	14	-	-	10.714.768	(5.481)	-	-	-	(5.481)

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih institucija po nivoima obezvređenja

Bruto knjigovodstvena vrednost

	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3		POCI	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3	U Defaulted iz Non-Defaulted	U Non-Defaulted iz Defaulted
Društva za osiguranje	7	-	-	-	-	-	-	-
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	-	10.159	-	-	-	-	-	-
Ukupno	7	10.159	-	-	-	-	-	-

c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, je sledeća:

	U RSD hiljada	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Bez utvđenog roka dospeća	960.177	2.883.242
Do 30 dana	5.696.435	5.000
Od 1 do 3 meseca	-	-
Od 3 do 12 meseci	4.011.625	235.160
Preko 1 godine	46.531	59.435
UKUPNO	10.714.768	3.182.837

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	U RSD hiljada	
							Ostale promene	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava								
Stage 1	1.878	5.253	1.032	66	735	16	35	5.481
Centralna banka	-	1.965	-	-	-	-	-	1.965
Banke u zemlji	779	-	779	-	-	-	-	-
Društva za osiguranje	-	1	-	5	1	-	-	5
Finansijski lizing	642	2.888	232	-	403	-	8	2.903
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	57	110	-	1	-	-	11	179
Strane banke	400	289	21	60	331	16	16	429
Stage 2	90	-	-	-	78	-	(12)	-
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	90	-	-	-	78	-	(12)	-
UKUPNO	1.968	5.253	1.032	66	813	16	23	5.481

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U RSD hiljada

	31.12.2021.			31.12.2020.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Dati krediti	4.695.009	54.213.613	58.908.622	2.075.010	49.161.147	51.236.157
Ostali plasmani	547.582	830.955	1.378.537	73.036	4.589	77.625
	5.242.591	55.044.568	60.287.159	2.148.046	49.165.736	51.313.782
U stranoj valuti						
Dati krediti	8.724.719	139.425.118	148.149.837	4.840.568	136.206.337	141.046.905
Dati depoziti	89.896	-	89.896	82.749	-	82.749
Ostali plasmani	345.867	59.745	405.612	245.828	-	245.828
	9.160.482	139.484.863	148.645.345	5.169.145	136.206.337	141.375.482
Bruto krediti i potraživanja	14.403.073	194.529.431	208.932.504	7.317.191	185.372.073	192.689.264
Minus: Ispravka vrednosti						
- Pojedinačno procenjena			(1.315.953)			(1.052.909)
- Kolektivno procenjena			(3.999.659)			(3.554.311)
			(5.315.612)			(4.607.220)
Stanje na dan 31. decembra			203.616.892			188.082.044

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravke vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Javna preduzeća	1.627.395	198	-	-	1.627.593	(7.971)	-	-	-	(7.971)
Druga preduzeća	6.080.061	859.038	310.036	-	7.249.135	(43.805)	(26.838)	(175.436)	-	(246.079)
Preduzetnici	1.908.859	430.319	83.646	-	2.422.824	(14.108)	(16.799)	(53.430)	-	(84.337)
Javni sektor	1.579.538	7	-	-	1.579.545	(1.491)	-	-	-	(1.491)
Stanovništvo	37.994.294	7.618.278	1.491.890	64.383	47.168.845	(480.138)	(764.229)	(1.105.017)	(16.265)	(2.365.649)
Strana lica	33	8	86	-	127	-	(1)	(59)	-	(60)
Poljoprivrednici	54.400	25.442	12.103	-	91.945	(2.213)	(3.708)	(7.265)	-	(13.186)
Drugi komitenti	63.850	33.981	49.314	-	147.145	(501)	(374)	(38.465)	-	(39.340)
	49.308.430	8.967.271	1.947.075	64.383	60.287.159	(550.227)	(811.949)	(1.379.672)	(16.265)	(2.758.113)
U stranoj valuti										
Javna preduzeća	8.670.925	-	-	-	8.762.280	(41.212)	-	-	-	(41.648)
Druga preduzeća	79.894.698	5.388.201	1.580.727	52.906	86.916.532	(476.073)	(458.738)	(852.738)	(22.426)	(1.809.975)
Preduzetnici	602.151	236.307	86.104	-	924.562	(2.310)	(37.820)	(39.447)	-	(79.577)
Javni sektor	744.663	34.061	-	-	778.724	(11.725)	(640)	-	-	(12.365)
Stanovništvo	46.937.963	2.328.867	284.956	94.347	49.646.133	(142.735)	(170.763)	(162.954)	(6.459)	(482.911)
Strana lica	262.450	30.240	-	-	201.335	(6.029)	(3.253)	-	-	(8.846)
Poljoprivrednici	56.349	12.245	35.952	-	104.546	(5.529)	(1.210)	(28.661)	-	(35.400)
Drugi komitenti	1.159.342	34.427	117.464	-	1.311.233	(6.149)	(344)	(80.284)	-	(86.777)
	138.328.541	8.064.348	2.105.203	147.253	148.645.345	(691.762)	(672.768)	(1.164.084)	(28.885)	(2.557.499)
Ukupno	187.636.971	17.031.619	4.052.278	211.636	208.932.504	(1.241.989)	(1.484.717)	(2.543.756)	(45.150)	(5.315.612)

Banka sve kredite vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od komitenata po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 1 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1
Druga preduzeća	721.100	1.089.973	93.949	-	811.814	-
Građevinarstvo	30.040	6.167	329	-	-	-
Poljoprivreda i prehrambena industrija	109.220	3.337	-	-	241.341	-
Prerađivačka industrija	36.902	514.309	7.035	-	22.271	-
Proizvodnja i snabdevanje električnom energijom	-	4	-	-	508.356	-
Trgovina	31.655	440.720	17.985	-	33.304	-
Usluge i turizam	513.282	125.436	68.601	-	6.542	-
Preduzetnici	62.754	114.573	29.832	-	72.818	-
Stanovništvo	1.779.284	3.725.467	409.192	87.716	306.645	19.925
Sektor drugih komitenata	2.645	-	38.379	-	2.638	-
Ukupno	2.565.783	4.930.013	571.353	87.717	1.193.915	19.925

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata**

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, je sledeća:

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
Bez utvđenog roka dospeća	1.892.903	1.719.184
Do 30 dana	182.249	189.341
Od 1 do 3 meseca	508.624	576.871
Od 3 do 12 meseci	11.819.297	4.831.795
Preko 1 godine	194.529.431	185.372.073
UKUPNO	208.932.504	192.689.264

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	U RSD hiljada Stanje na kraju perioda 31.12.2021.
Nivo obezvređenja 1	1.143.660	510.525	415.516	979.793	1.031.096	(627)	66	52	55.264	1.241.989
Javna preduzeća	36.138	33.378	23.543	9.383	6.110	-	-	1	(64)	49.183
Druga preduzeća	559.419	237.762	208.151	238.366	326.278	(1)	-	43	18.718	519.878
Preduzetnici	15.640	9.917	5.497	28.663	28.201	1	-	-	(4.105)	16.418
Javni sektor	15.103	308	128	438	2.550	-	50	-	95	13.216
Stanovništvo	506.112	222.559	169.314	697.232	665.041	(627)	16	(7)	39.717	630.615
Strana lica	177	289	22	789	482	-	-	17	5.261	6.029
Drugi komitenti	11.071	6.312	8.861	4.922	2.434	-	-	(2)	(4.358)	6.650
Nivo obezvređenja 2	1.482.622	861.857	523.890	621.313	890.180	3.505	30	100	(70.580)	1.484.717
Javna preduzeća	2.665	-	2.665	31	48	-	-	-	17	-
Druga preduzeća	232.253	352.484	93.601	82.329	49.904	(105)	3	36	(37.913)	485.576
Preduzetnici	19.960	46.890	11.078	19.176	17.070	(158)	-	3	(3.104)	54.619
Javni sektor	1.251	-	-	621	1.232	-	-	-	-	640
Stanovništvo	1.225.626	462.131	416.413	518.792	820.947	3.783	26	61	(33.097)	939.910
Strana lica	4	-	2	-	-	-	-	-	3.252	3.254
Drugi komitenti	863	352	131	364	979	(15)	1	-	265	718
Nivo obezvređenja 3	1.899.996	399.921	151.601	1.551.857	711.368	4.117	517.780	587	68.027	2.543.756
Druga preduzeća	564.257	88.936	-	818.614	305.401	54	188.464	52	50.126	1.028.174
Preduzetnici	45.740	19.586	6.309	56.400	20.271	(146)	11.127	2	9.002	92.877
Stanovništvo	1.000.682	289.112	145.286	648.111	277.981	4.209	253.855	541	38.364	1.303.897
Strana lica	28	39	6	-	-	-	-	-	(2)	59
Drugi komitenti	289.289	2.248	-	28.732	107.715	-	64.334	(8)	(29.463)	118.749
POCI	80.942	10.719	40.763	5.193	44.242	-	3.011	(3)	36.315	45.150
Druga preduzeća	26.669	-	2.292	-	28.119	-	-	-	26.168	22.426
Stanovništvo	54.273	10.719	38.471	5.193	16.123	-	3.011	(3)	10.147	22.724
UKUPNO	4.607.220	1.783.022	1.131.770	3.158.156	2.676.886	6.995	520.887	736	89.026	5.315.612

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**e) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata**

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
Trgovina	10.666.144	11.342.953
Prerađivačka industrija	24.209.761	21.212.829
Građevinarstvo	13.614.497	13.777.006
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	17.167.736	12.714.461
Usluge i turizam	31.336.836	30.424.406
Poljoprivreda i prehrambena industrija	7.469.211	7.008.838
Stanovništvo	97.016.440	89.657.034
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	10.714.768	3.182.837
Javni sektor	2.358.269	2.413.385
Strana pravna lica	91.355	94.985
Poljoprivrednici	196.491	245.919
Sektor drugih komitenata	1.458.378	922.319
Preduzetnici	3.347.386	2.875.129
UKUPNO	219.647.272	195.872.101

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
S – Leasing d.o.o Srbija -75% udela	93.560	93.560
Stanje na dan 31. decembra	93.560	93.560

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2021. godine
24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETTINE

U RSD hiljada

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Sredstva uzeta u lizing / Imovina sa pravom korišćenja	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna sredstva u pripremi	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST							
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	773.681	1.242.474	2.394.206	17.120	4.427.485	455.012	1.461.291
Povećanja	-	-	146.361	479.663	626.024	554.355	-
Prenosi	26.978	239.350	-	(264.162)	2.166	(134.190)	132.022
Preknjižavanja	-	19.669	(19.669)	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(113.623)	(45.213)	-	(158.837)	-	(8.820)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	800.659	1.387.871	2.475.684	232.620	4.896.834	875.177	1.584.493
Povećanja	-	267	272.187	327.311	599.765	707.228	-
Prenosi	23.232	289.628	-	(312.860)	-	(40.471)	40.471
Preknjižavanja	-	224.857	(224.857)	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(41.185)	(131.999)	-	(173.184)	-	(12.705)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	823.891	1.861.438	2.391.015	247.071	5.323.414	1.541.934	1.612.259
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	310.520	751.058	413.802	-	1.475.380	-	1.251.302
Preknjižavanja	(3)	19.669	(19.669)	-	(3)	-	-
Amortizacija(Napomena 14)	19.459	138.291	377.549	-	535.298	-	87.243
Otuđenja i rashodovanja	-	(113.417)	(43.773)	-	(157.190)	-	(8.820)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	329.976	795.601	727.908	-	1.853.485	-	1.329.725
Preknjižavanja	-	224.857	(224.857)	-	-	-	-
Amortizacija(Napomena 14)	20.062	181.678	347.515	-	549.255	-	131.509
Otuđenja i rashodovanja	-	(40.699)	(88.372)	-	(129.071)	-	(12.702)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	350.038	1.161.439	762.196	-	2.273.673	-	1.448.532
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembar 2021. godine	473.853	699.999	1.628.819	247.071	3.049.741	1.541.934	163.727
- 31. decembar 2020. godine	470.683	592.269	1.747.776	232.620	3.043.349	875.177	254.768

24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembar 2021. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembar 2021. godine najvećim delom čine softveri i licence.

U okviru imovine sa pravom korišćenja i obaveza za zakup po obuhvatu MSFI 16 nalaze se:

- IT oprema,
- nepokretnosti – objekti,
- pokretna imovina – vozila.

Stanje nabavne vrednosti imovine sa pravom korišćenja prema MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u RSD hiljada):

Vrsta imovine	Stanje na dan 1. januara 2021.	Promene u toku 2021.		Stanje na dan 31. decembra 2021.
	Nabavna vrednost	Povećanja	Smanjenja	
IT oprema	295.425	-	(224.856)	70.569
Nepokretnosti	2.141.507	272.187	(108.192)	2.305.502
Pokretna imovina	38.752	-	(23.809)	14.943
Ukupno:	2.475.684	272.187	(356.857)	2.391.014

Nabavna vrednost IT opreme uzete na finansijski lizing na dan 1. januara 2021. godine iznosi RSD 295.425 hiljada i ista je umanjena i na dan 31. decembra 2021. godine iznosi RSD 70.569 hiljada.

Nabavna vrednost nepokretnosti (objekata) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 01. januara 2021. godine iznosi RSD 2.141.507 hiljada. Povećanje nabavne vrednosti u iznosu od RSD 272.187 hiljada se odnosi na usklađivanje vrednosti sredstava, kao i indeksiranja u skladu sa usklađenom stopom rasta potrošačkih cena na nivou EU tzv. HICP index, povećanja cena zakupa i uknjižavanja novih zakupa. U toku 2021. godine evidentirana su i smanjenja vrednosti usled promene ugovornih uslova i otkazivanja zakupa u iznosu od RSD 108.192 hiljada. Na dan 31.12.2021. godine nabavna vrednost nepokretnosti (objekata) iznosi RSD 2.305.502 hiljada.

Nabavna vrednost pokretne imovine (vozila) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 01. januara 2021 godine iznosi RSD 38.752 hiljada i umanjena su za iznos RSD 23.809 hiljada koje se odnosi otkaz/istek postojećeg zakupa.

Stanje otpisane vrednosti imovine sa pravom korišćenja prema MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u RSD hiljada):

Vrsta imovine	Stanje na dan 1. januara 2021.	Promene u toku 2021.		Stanje na dan 31. decembra 2021.
	Otpisana vrednost	Povećanja	Smanjenja	
IT oprema	239.560	41.419	(224.857)	56.122
Nepokretnosti	467.473	298.495	(64.832)	701.136
Pokretna imovina	20.875	7.601	(23.540)	4.936
Ukupno:	727.908	347.515	(313.229)	762.194

Najveći deo nematerijalnih ulaganja se odnosi na ulaganje u novi informacioni sistem banke kroz projekat LIFT. Kapitalizacija troškova ulaganja se vrši za one izdatke koji nastaju u fazi implementacije projekta, dok se drugi troškovi priznaju u bilansima banke u skladu sa politikama i procedurama koje se odnose na nematerijalna ulaganja.

Na osnovu sprovedenih analiza na kraju 2021. godine utvrđeno je da ne postoje indikatori obezvređenja nefinansijske imovine.

25. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.21 Banka u skladu sa svojim računovodstvenim politikama imovinu koju klasifikuje kao sredstva namenjena prodaji odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
Stanje na dan 31. decembra	11.902	11.902

Na dan 31. decembar 2021. godine Banka ima evidentirana sledeća stalna sredstva namenjena prodaji koja su locirana na teritoriji Republike Srbije:

- Zemun, Cara Dušana 266 – poslovni prostor površine 374 m2.

26. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	125.262	41.069
- Potraživanja po osnovu prodaje	498	1.407
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	38.715	49.983
- Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	193.537	148.293
- Razgraničeni troškovi premije osiguranja	482.403	522.309
- Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	151.269	139.662
- Ostala razgraničenja	182.640	98.771
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
- Dati avansi	6.516	5.453
- Potraživanja od zaposlenih	779	4.980
- Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	1.902	92
- Zalihe	80.055	66.460
- Ostala nefinansijska potraživanja	12.197	(2.569)
- Ostale investicije	27.006	27.005
- Ostala razgraničenja	-	60.817
	1.302.783	1.163.730
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	-	620
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	20	20
- Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	61.627	41.869
- Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	24.574	36.356
- Ostala razgraničenja	8.336	4.687
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
- Dati avansi	3.170	3.372
- Potraživanja od zaposlenih	905	1.058
- Ostala nefinansijska potraživanja	184	53.826
- Ostala razgraničenja	5.856	
	104.672	141.808
Bruto ostala sredstva	1.407.455	1.305.539
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(175.141)	(168.509)
Stanje na dan 31. decembra	1.232.314	1.137.029

Ostala finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

26. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
Stanje ispravke finansijskih sredstava na početku godine	103.282	76.979
Nove ispravke vrednosti	70.278	73.702
Ukidanje ispravke vrednosti	(6.257)	(6.762)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(96.512)	(56.120)
Kursne razlike	25.701	15.483
Stanje ispravke finansijskih sredstava na dan 31. decembra	96.492	103.282
Stanje ispravke nefinansijskih sredstava na dan 31. decembra	78.649	65.227
Stanje na dan 31. decembra	175.141	168.509

27. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	2.989	42.242
	2.989	42.242
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	163.411	304.524
	163.411	304.524
Stanje na dan 31. decembra	166.400	346.766

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	31.12.2021.			31.12.2020.			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	1.020.228	-	1.020.228	1.255.430	-	1.255.430	
Depoziti po osnovu datih kredita	-	2.514	2.514	86	-	86	
Namenski depoziti	508	-	508	1.647	-	1.647	
Ostali depoziti	7.197.895	1.191.000	8.388.895	5.963.967	1.378.116	7.342.083	
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	-	-	-	1.300.000	-	1.300.000	
Kreditni po repo transakcijama	-	-	-	500.155	-	500.155	
Primljeni krediti	-	3.762.769	3.762.769	3.265	2.683.382	2.686.647	
Ukupno	8.218.631	4.956.283	13.174.914	9.024.550	4.061.498	13.086.048	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	570.297	-	570.297	582.959	-	582.959	
Depoziti po osnovu datih kredita	-	11.506	11.506	-	24.011	24.011	
Namenski depoziti	47.519	32.923	80.442	281.922	28.220	310.142	
Ostali depoziti	1.879.426	1.885.256	3.764.682	3.401.547	2.850.850	6.252.397	
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	6.255.367	-	6.255.367	-	-	-	
Kreditni po repo transakcijama	-	-	-	3.527.424	-	3.527.424	
Primljeni krediti	24.305	40.518.785	40.543.090	12.024	41.911.262	41.923.286	
Ostale finansijske obaveze	55.278	-	55.278	100.577	-	100.577	
Ukupno	8.832.192	42.448.470	51.280.662	7.906.453	44.814.343	52.720.796	
Stanje na dan 31. decembra	17.050.823	47.404.753	64.455.576	16.931.003	48.875.841	65.806.844	

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci je prikazana u sledećoj tabeli:

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
Centralna banka	366	504.383
Banke u zemlji	55.225	3.412.056
Društva za osiguranje	3.945.844	3.965.100
Penzijski fondovi	-	-
Finansijski lizing	702.254	534.329
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	8.980.220	9.077.888
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	2.062	12.892
Strane banke	50.769.605	48.300.196
Stanje na dan 31. decembra	64.455.576	65.806.844

Obaveze prema stranim bankama se najvećim delom odnose na primljene kredite od Erste Group Bank AG Austrija u iznosu od 13.874.688 hiljada dinara kao i primljeni kredit od Evropske Banke za obnovu i razvoj od 15.098.849 hiljada dinara, Evropske Investicione Banke 11.104.271 hiljada dinara kao i primljena prekonoćna pozajmica od Erste group Bank AG Austrija u iznosu od 6.255.368 hiljada dinara, takođe i primljen kredit od KfW banke u iznosu od 4.323.102 hiljada dinara.

29. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2021.			31.12.2020.			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	55.299.478	-	55.299.478	49.470.808	-	49.470.808	
Opozivi depoziti	500.000	-	500.000	-	-	0	
Štedni depoziti:	1.110.342	1.987.204	3.097.546	941.234	799.683	1.740.917	
Depoziti po osnovu datih kredita	313.127	1.133.291	1.446.418	384.919	1.871.968	2.256.887	
Namenski depoziti	554.935	18.750	573.685	398.679	40.814	439.493	
Ostali depoziti	18.959.945	155.513	19.115.458	13.043.574	102.554	13.146.128	
Ukupno	76.737.827	3.294.758	80.032.585	64.239.214	2.815.019	67.054.233	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	85.360.4660	-	85.360.466	60.755.934	-	60.755.934	
Štedni depoziti:	8.540.473	16.938.439	25.478.912	8.466.306	20.052.092	28.518.398	
Depoziti po osnovu datih kredita	1.086.369	5.424.370	6.510.739	319.673	4.884.055	5.203.728	
Namenski depoziti	1.723.502	-	1.723.502	996.501	281.914	1.278.415	
Ostali depoziti	2.854.054	1.938.294	4.792.348	7.328.446	2.059.536	9.387.982	
Primljeni krediti	29.132	2.462.371	2.491.503	27.276	2.780.161	2.807.437	
Ostale finansijske obaveze	2.514.316	-	2.514.316	989.576	-	989.576	
Ukupno	102.108.312	26.763.474	128.871.786	78.883.712	30.057.758	108.941.470	
Stanje na dan 31. decembra			208.904.371			175.995.703	

29. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2021.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2020.</u>
Holding kompanije	32	32
Javna preduzeća	1.086.460	1.270.689
Privredna društva	87.759.601	76.599.278
Javni sektor	3.845.072	3.245.323
Stanovništvo	97.224.815	79.652.632
Strana lica	4.933.013	4.228.524
Preduzetnici	6.027.122	4.852.606
Poljoprivrednici	1.218.293	1.361.459
Drugi komitenti	6.809.963	4.785.160
Stanje na dan 31. decembra	<u>208.904.371</u>	<u>175.995.703</u>

30. OBAVEZE PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI

U RSD hiljada

Naziv	Oznaka valute	Nominalni iznos emitovanih obveznica	Datum dospeća	Kamatna stopa	Na dan 31. decembra 2021.	Na dan 31. decembra 2020.
Erste Bank ad Novi Sad	RSD	3.500.000	15.02.2021.	3m belibor+1% p.a.	-	3.509.426
Ukupno		3.500.000			-	3.509.426

Na dan dospeća, 15.02.2021, izvršena je isplata nominalne vrednosti obveznica i pripadajuće kamate.

31. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	3.534.418	3.870.407
	3.534.418	3.870.407
Stanje na dan 31. decembra	3.534.418	3.870.407

Stanje obaveza po osnovu glavnice subordiniranih kredita na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					31.12.2021.	31.12.2020.
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	27.12.2021.	Euribor+3,65% p.a.	-	335.943
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	10.09.2028.	Euribor+3,38% p.a.	3.527.463	3.527.406
Ukupno		45.000.000			3.527.463	3.863.349

Banka je dana 20.08.2018. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Rok kredita je 10 godina, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,38% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 11. oktobra 2018. godine, a na osnovu zahteva Banke od 24. avgusta 2018. godine.

32. REZERVISANJA

	U RSD hiljada	
	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2020.</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	294.381	256.154
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
– naknade za odlazak u penziju	174.877	182.940
– jubilarne nagrade	140.994	136.749
Rezervisanja za sudske sporove (c)	<u>1.045.849</u>	<u>712.380</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.656.101</u>	<u>1.288.223</u>

Promene rezervisanja vanbilansnih stavki

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Banke gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret banke.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Banka vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Banka je formirala rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih koja obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju i jubilarnih nagrada. Obaveze po ovom osnovu priznaju se u iznosu sadašnje vrednosti budućih gotovinskih tokova primenom akuarske metode.
- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Banka tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Banke očekuje negativan ishod (Napomena 3 (e), Napomena 38 b)).

32. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2021	31.12.2020
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	256.154	280.891
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(a))	176.308	157.042
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10(a))	(138.231)	(181.584)
Ostale promene	150	(195)
	294.381	256.154
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	319.689	210.825
Rezervisanja u toku godine iskazana u okviru bilansa uspeha (Napomena 13)	34.582	33.804
Rezervisanja u toku godine iskazana u okviru ostalog rezultata	-	94.414
Ukinuta rezervisanja u toku godine (Napomena 13)	(6.676)	-
Naknade isplaćene u toku godine	(22.369)	(12.489)
Aktuarski gubici (+)/dobici (-) po osnovu jubilarnih nagrada	-	1.154
Aktuarski gubici (+) /dobici(-) po osnovu otpremnina	(9.355)	8.019
	315.871	319.689
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	712.380	248.371
Rezervisanja u toku godine (Napomena 16)	561.016	507.348
Iskorišćena rezervisanja	(228.347)	(43.618)
Ostale promene	800	279
	1.045.849	712.380
Stanje na dan 31. decembra	1.656.101	1.288.223

32. REZERVISANJA (nastavak)

Podaci koje je aktuar koristio za obračun rezervacija za buduće obaveze po osnovu otpremnine za odlazak u penziju:

- Podaci o zaposlenima;
- Ukupan radni staž na dan 31. decembar 2021. godine;
- Godina rođenja i pol;
- Broj godina do starosne odnosno pune penzije;
- Tablica mortaliteta za Republiku Srbiju 2010-2012;
- Kamatna stopa 4,17%;
- Prosečna plata svih radnika banke (Procena bruto iznos)
- Iznos otpremnine za umirovljenje: 3 prosečne mesečne plate zaposlenog ili 3 prosečne plate svih zaposlenih Banke, u zavisnosti šta je veće. Prema novom kolektivnom ugovoru ovo važi za one čiji je radni staž u banci do 20 godina.
- Prema novom kolektivnom ugovoru povećan je iznos otpremnina za odlazak u penziju - za zaposlene koji su u banci duže od 20 godina radnog staža - 5 zarada, i duže od 30 godina - 7 zarada
- Pretpostavljeni rast zarada od 2,80% godišnje tokom celog perioda za koji se rezervišu sredstva.

	U RSD hiljada
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenh 31.12.2020.	319.689
<i>Troškovi usluga</i>	
a. Troškovi tekućeg rada	23.049
b. Troškovi minulog rada	2.325
c. Troškovi kamate	11.533
d. Plaćanja	(22.390)
Aktuarski dobiti (-)/gubici(+) za jubilarne nagrade proizašli iz:	(8.484)
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(196)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	(8.288)
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Aktuarski dobiti (-)/gubici(+) za otpremnine proizašli iz:	(9.851)
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(2.299)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	(7.552)
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenh na dan 31. decembra 2021	315.871

32. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivni	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	Stanje na kraju perioda
Stage 1	155.812	122.217	51.614	32.607	56.315	37	4.238	206.982
Stage 2	17.512	13.081	8.337	3.105	1.925	68	(5.309)	18.195
Stage 3	82.826	108	5.883	5.190	14.157	2	1.118	69.204
Ukupno	256.150	135.406	65.834	40.902	72.397	107	47	294.381

Kretanje između nivoa obezvređenja na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni je prikazano u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 2		Transfer između Nivoa 2 i Nivoa 3		Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Date garancije i druga jemstva	215.374	265.401	-	-	3.000	-
Neiskorišćene preuzete neopozive obaveze	53.140	206.951	808	39	2.100	7
Ukupno	268.515	472.352	808	39	5.100	7

33. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
U dinarima		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sredstava uzetih u lizing	21.245	28.350
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	4.100	2.130
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	113.075	236.449
	138.420	266.929
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	9.175	6.575
Obaveze za primljene avanse	8.915	4.963
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	6.788	5.323
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	132.641	125.838
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	653.620	712.454
Obaveze po osnovu kartičnog poslovanja	174.036	162.936
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima	42.625	35.473
Ostale obaveze	211.992	79.428
	1.239.792	1.132.990
U stranoj valuti		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sredstava uzetih u lizing	1.740.502	1.820.988
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od kamata	49.746	-
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	6.391	11.185
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	40.466	2.174
	1.837.105	1.834.347
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	5.373	-
Obaveze za primljene avanse	9.153	2.676
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	162.229	916
Ostale obaveze	78.395	19.533
	255.150	23.125
Stanje na dan 31. decembra	3.470.467	3.257.391

Ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

33. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Stanje obaveza po osnovu lizinga MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Valuta obaveze	Stanje na dan 1. januara 2021.		Stanje na dan 31. decembra 2021.	
	Iznos u valuti	iznos u RSD	Iznos u valuti	IZNOS U RSD
RSD	-	28.350	-	21.245
Valutna klauzula (EUR) - Nepokretnosti	6.544	769.741	6.061	712.978
Valutna klauzula (EUR) - pokretna imovina	153	17.978	86	10.071
Valutna klauzula (EUR) - IT oprema	404	47.542	106	12.488
Devize - EUR - objekti	8.383	985.727	8.547	1.004.965
Ukupno	15.484	1.849.338	14.800	1.761.747

Izuzeci od primene MSFI 16 prikazani su u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Izuzeci od primene - stanje na 31. decembra 2021	Vrednost
Troškovi kratkoročnih zakupa:	-
Troškovi zakupa male vrednosti:	9.752

34. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Banke**

Ukupan kapital Banke na dan 31. decembra 2021. godine iznosi RSD 37.300.391 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 14.107.500 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 3.704.504 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 16.968.156 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 111.070 hiljada i dobitka tekućeg perioda u iznosu od RSD 2.409.161 hiljada.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
Akcijski kapital – obične akcije /i/	14.107.500	12.909.000
Emisiona premija /ii/	3.704.504	2.553.944
Rezerve iz dobiti /iii/	16.968.156	15.634.894
Revalorizacione rezerve /iv/	111.070	497.932
Dobitak tekuće godine	2.409.161	1.333.262
Stanje na dan 31. decembra	37.300.391	32.929.032

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembar 2021. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.410.750 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2020. godine: 1.290.900 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

U prvom kvartalu 2021. godine Banka je na osnovu Odluke Skupštine akcionara o izdavanju običnih akcija broj 463/2021-29v/1 od 26. januara 2021. godine realizovala 32. emisiju akcija bez javne ponude radi povećanja osnovnog akcijskog kapitala.

Broj emitovanih akcija je 119.850 komada od čega je Erste Group Bank AG otkupila 88.689 komada, a Steiermarkische Bank je otkupila 31.161 komada. Nominalna vrednost pojedinačnih akcija iznosi RSD 10.000, a emisiona cena RSD 19.600.

Nakon uspešne emisije ukupan osnovni kapital je uvećan za RSD 2.349.060 hiljada i iznosi RSD 14.107.500 hiljada. Većinski akcionar Banke je EGB AG sa učešćem od 74% i 1.043.955 akcija, a Steiermarkische Bank ima učešće od 26% i 366.795 akcija.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembar 2021. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	1.043.955	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	366.795	26,00
Ukupno	1.410.750	100,00

34. KAPITAL (nastavak)**/ii/ Emisiona premija**

Emisiona premija na dan 31. decembra 2021. u iznosu od RSD 3.704.504 hiljada (31. decembra 2020. godine RSD 2.553.944 hiljada) i obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembar 2021. godine iznose RSD 16.968.156 hiljada. Na dan 31. decembra 2020. godine rezerve iz dobiti su iznosile RSD 15.634.894 hiljada. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 30. aprila 2021. godine Banka je iz ostvarene dobiti za 2020. godinu izvršila raspodelu preostale dobiti u ostale rezerve u iznosu od RSD 1.333.262 hiljada.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembar 2021. godine iznose RSD 111.070 hiljada (31. decembar 2020. godine: 497.932 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije, i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

(b) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2021.	31.12.2020.
	Minimum		
1. Kapital	EUR 10 miliona	EUR 311.756.618	EUR 288.913.243
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	18,72	19,49
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	16,92	17,44
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	16,92	17,44
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	8,45	9,1
6. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	10,89	8,58
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	69,17	51,6
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,30	1,73
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,18	1,69
9. PPLA	Minimum 100%	170,04	198,70
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	1,40	0,83
11. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	19,61	15,50
12. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	9,81	6,15
13. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,07	0,08

35. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	561.458	581.391
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	94.020.476	63.725.169
Druge vanbilansne pozicije (c)	315.396.963	321.081.040
Stanje na dan 31. decembra	409.978.897	385.387.600
Nenaplativa potraživanja prenetna na vanbilansne pozicije	(1.241.490)	(1.292.046)
Stanje na dan 31. decembra	408.737.407	384.095.554

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	17.249	18.227
– dugoročni	544.209	563.164
Stanje na dan 31. decembra	561.458	581.391

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od RSD 8.507 hiljada i na komisione poslove poljoprivrednika u iznosu od RSD 8.741 hiljada. Dugoročni poslovi se odnose uglavnom na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od RSD 541.703 hiljada i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od RSD 1.788 hiljada

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
U dinarima		
Plative garancije	3.103.391	2.823.050
Činidbene garancije	9.928.473	7.784.677
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	6.351.847	6.136.157
Ostale vanbilansne stavke	5.054.129	1.198.140
	24.437.840	17.942.024
U stranoj valuti		
Plative garancije	5.220.867	3.552.057
Činidbene garancije	12.855.823	10.164.451
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	48.171.008	28.816.036
Akreditivi	364.977	46.419
Ostale vanbilansne stavke	2.969.961	3.204.182
	69.582.636	45.783.145
Stanje na dan 31. decembra	94.020.476	63.725.169

Ostale vanbilansne stavke u dinarima se odnose na pisma o namerama preduzeća, dok se ostale vanbilansne stavke u stranoj valuti odnose na ostale neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

35. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2021. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose RSD 294.381 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 256.154 hiljada).

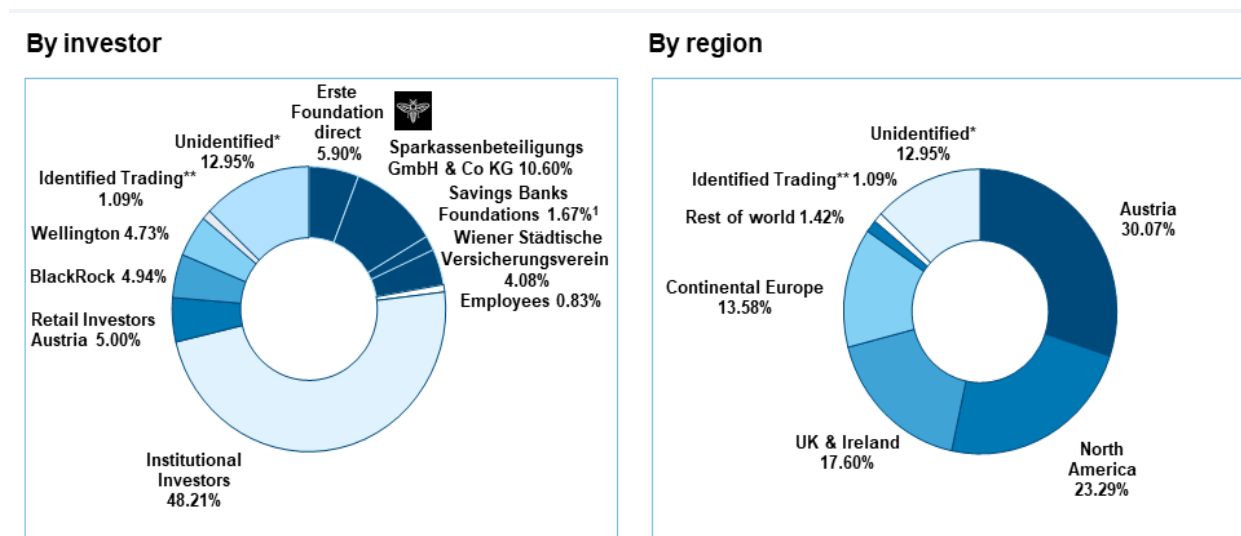
36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	31.12.2021		U RSD hiljada 31.12.2020	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	100.215	-	3.791	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.102.562	4.024.742	1.655.081	242.119
Kredit i potraživanja od komitenata	-	146.489	-	107.948
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	801.373	-	895.713
Ostala sredstva	2.928	1.965	3.542	403
	3.205.705	5.068.129	1.662.414	1.339.743
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	113.732	-	330.101	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	20.277.709	726.106	17.505.789	506.762
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	102.948	-	222.294
Subordinirane obaveze	3.534.418	-	3.870.406	-
Rezervisanja	5	1.389	6	1.664
Ostale obaveze	1.207	961.980	11.250	1.178.493
	23.927.071	1.792.423	21.717.552	1.909.213
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	75.586	119.832	49.560	108.800
Preuzete neopozive obaveze	-	173.425	-	18.434
Druga vanbilansna evidencija	-	1.687.159	-	1.994.254
	75.586	1.980.416	49.560	2.121.488

36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U RSD hiljada			
	Na dan 31. decembra 2021. godine		Na dan 31. decembra 2020. godine	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	13.109	20.112	11.151	2.759
Rashodi kamata	(381.427)	(36.428)	(507.233)	(37.219)
Prihodi od naknada i provizija	55.461	59.047	48.932	56.754
Rashodi naknada i provizija	(286.510)	-	(261.625)	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	552.540	-	-	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	(215.501)	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	13.856	-	93.801	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	18	-	-	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	(2.484)	(156)	(1.083)
Ostali poslovni prihodi	-	10.718	-	10.297
Troškovi amortizacije	-	(133.172)	-	(103.409)
Ostali prihodi	4.395	7.801	3.248	8.032
Ostali rashodi	(95.140)	(750.260)	(123.283)	(805.753)

Na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

Kamata na dugoročni krediti sa povezanim licima se kreće u rasponu od 0,94% do 3,38%.

Međubankarski poslovi (overnight, kratkoročne pozajmice, plasmani i repo i reversne repo transakcije) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od 0,09 do 0,63% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Naknade po garancijama sa povezanim licima su u rasponu od 0,1 do 1,96%

Ostale transakcije na deviznom, novčanom i tržištu derivata (spot transakcije, devizne swap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja efektivne, kamatni svopovi i kamatne opcije, repo i reso transakcije), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Kamatna stopa na depozite i ostale obaveze prema licima povezanim sa bankom se kreće u rasponu od 0,07% do 9,35%.

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

- b) Banka ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	U RSD hiljada			
	Stanje na dan 31.12.2021. godine	Prihodi/ (rashodi) 31.12.2021. godine	Stanje na dan 31.12.2020. godine	Prihodi/ (rashodi) 31.12.2020. godine
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	848	132	874	121
Stambeni krediti	31.855	1.286	33.558	1.376
Ostali plasmani i potraživanja	630	76	695	16
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(42)	4	(47)	(20)
Depoziti	189.924	(1.064)	111.771	(1.060)
Ostale obaveze	-	(13)	324	(173)
Neiskorišćeni okvir	425	-	410	-

Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, iskazane u bruto iznosu, u toku 2021. i 2020. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.819	5.702
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	181.715	131.379
Obračunata buduća primanja- IO	115.549	82.731
Ukupno	303.083	219.812

Transferne cene

U skadu sa odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi zajedno sa poreskim bilansom predaju i studiju o transfernim cenama.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA**37.1. Uvod**

Banka upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena kao i drugim rizicima koje Banka kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Banci je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Banka ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Banke u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Pored toga, Banka je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke, u slučaju da je takva odluka potrebna.

Lokalni komitet za modele

Svrha Lokalnog komiteta za modele je da osigura konzistentnost metodologije i standarda razvoja modela, validacije i monitoringa. Komitet predlaže odluke Izvršnom odboru za sve modele, parametre i povezane procese i sisteme koji se tiču modela za upravljanja rizicima, obuhvatajući lokalne modele kao i lokalnu upotrebu modela koji se koriste širom grupe.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.1. Uvod (nastavak)****Komitet za upravljanje nefinansijskim rizicima**

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke o nefinansijskom riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali nefinansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke.

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovanja Banke obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Banci, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni delovi koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti imaju zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)**

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Banke, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Banci. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom i Službe usklađenosti poslovanja i upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom;
- Direkcija za razvoj modela i upravljanje podacima rizika;
- Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti;
- Odeljenje za upravljanje operativnim rizikom i ostalim nefinansijskim rizicima;
- Odeljenje za upravljanje kolateralima.

Sektor za upravljane kreditnim rizicima se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija za upravljanje kreditnim rizicima;
- Direkcija za strategiju i upravljanje kreditnim portfolijom; Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana;

Služba kontrole usklađenosti poslovanja:

- Odeljenje upravljanja rizikom finansijskog kriminala;
- Odeljenje kontrole sprečavanja pranja novca (AML);
- Odeljenje regulatorne usklađenosti poslovanja;
- Odeljenje upravljanja rizicima sukoba interesa i HOV;

Služba upravljanja rizicima bezbednosti:

- Odeljenje upravljanja rizicima informacione bezbednosti;
- Odeljenje upravljanja rizicima fizičke bezbednosti;
- Odeljenje upravljanja kontinuitetom poslovanja;

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Banka jeste ili može biti izložena.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)**

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

37.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Banke, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobrovanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjavanja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te na formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupne Direkcije za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između klijenata kod kojih je nastupio status neizmirenja obaveza (default). Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 5 ocena (R1-R5).

U cilju povećanja uporedivosti kvaliteta aktive Erste Grupe, Banka koristi novi model za procenu kategorije rizika izloženosti. Na bazi kalibracije internih verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza koje se koriste za regulatorne svrhe (obračun rezervacija) na stope nastupanja statusa neizmirenja obaveza (default rates) koje objavljuju rejting agencije, svakom klijentu je aproksimiran eksterni rejting radi razvrstavanja u risk kategorije.

Za potrebe izveštavanja, grupisanje je izvršeno u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Bankom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Bankom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklappaju sa klijentima iz ove kategorije. Ova kategorija obuhvata S&P rejtinge od AAA do BB.

Poseban nadzor (managment attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu. Ova kategorija obuhvata S&P rejting B.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje S&P rejtinga lošijeg od CCC kod kojih nije nastupio status neizmirenja obaveza.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. Pored toga, problematičnim potraživanjima se smatraju i restruktuirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 37.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao--problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolateralu te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih reodobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog reodobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2. Kreditni rizik (nastavak)****Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)**

Banka sprovodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzевši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve na nivou Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2. Kreditni rizik (nastavak)****Status neizmirenja obaveza (nastavak)**

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Tokom 2020 godine Banka nije sprovela proces ranog prepoznavanja statusa neizmirenja obaveza kod klijenata, iz razloga što isto nije bilo moguće tokom trajanja regulatorno propisanih mera pomoći klijentima u vidu dva moratorijuma, te je prepoznavanje sprovedeno po isteku istih. Ukupan iznos potraživanja klijenata kod kojih je tokom 2021. prepoznat status neizmirenja obaveza i dodeljena oznaka E1 bio je RSD 2.031 miliona sa efektom na rezervacije od RSD 456 miliona.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadive plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banka se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

COVID 19

Pandemija uzrokovana virusom COVID 19 je tokom 2020. godine izazvala neizvesnost u globalnoj ekonomiji i tržištima. Nova pravila socijalne distance i ograničavanja kretanja dovela su do usporavanja ekonomije i značajnog pada prihoda pojedinih industrija. Paketi pomoći Ministarstva Finansijske i mere NBS bili su uvedeni sa ciljem da ublaže potencijalne negativne efekte izazvane pandemijom. Iako takve mere ublažavaju negativne efekte po ekonomiju, one sa druge strane otežavaju pravovremeno prepoznavanje potencijalnog pogoršanja kvaliteta portfolija Banke, što je dovelo do toga da standardni risk pokazatelji (dani kašnjenja, značajno povećanje kreditnog rizika, restrukturiranja, finansijski pokazatelji itd.) nisu mogli da ostvare svoju funkciju u takvim uslovima.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****COVID 19 (nastavak)**

U cilju pravovremenog prepoznavanja potencijalnog pogoršanja kvaliteta portfolija, Banka je tokom 2020. godine preduzela nekoliko aktivnosti koje su revidirane tokom 2021. U martu 2020. godine otpočeta je analiza uticaja COVID 19 na poslovanje klijenata kroz sagledavanje dugoročnih posledica pandemije na konkretne industrije. Industrije i podindustrije su kategorizovane u one za koje se očekuje da budu visoko, srednje i nisko pogođene a tokom 2021 uvela i kritičnu kategoriju. Takva podela je dovela do formiranja 5 kategorija – zelena, žuta, narandžasta, crvena i kritična, koje predstavljaju stepen očekivanog uticaja krize na konkretnu (pod)industriju u narednih 12 meseci i takva lista se redovno revidira. Npr. usled smanjenog kretanja, vazdušni putnički saobraćaj i hoteli koji zavise od inostranih gostiju su označeni kao kritične podindustrije, a trgovina hranom na malo kao zelena. Ovakva podela je bila osnova za strateške preporuke prema određenim industrijama, za revidiranje kriterijuma za plasiranje novih kredita kao i reklasifikaciju potraživanja u nivo 2 ispravke vrednosti.

Tokom 2020. godine Banka je uspostavila i sistem praćenja i izveštavanja o merama olakšica koje su klijentima odobrene, pre svega o dva moratorijuma koja su na osnovu NBS regulative omogućena svim klijentima koji su to želeli po tzv "opt-out" principu, kao i o plasmanima odobrenim u okviru Državne garantne šeme.

Olakšice u okviru prvog regulatornog moratorijuma iskoristilo je 86% klijenata (od čega 88% iz segmenta fizičkih lica, dok je u segmentu pravnih lica taj procenat iznosio 60% klijenata).

Situacija tokom drugog regulatornog moratorijuma je nešto drugačija, te je ove olakšice iskoristilo 76% klijenata (od čega 77% iz segmenta fizičkih lica, dok je u segmentu pravnih lica taj procenat iznosio 68%).

Mere restrukturiranja su tokom godine odobravane samo u određenim slučajevima, a u skladu sa EBA i NBS regulatornim okvirima.

Tokom 2021 NBS je uvela treći regulatorni moratorijum za koje se prijavljivalo po „opt-in“ principu sa trajanjem od 6 meseci koji je iskoristilo 3,4% klijenata sa ukupnom izloženošću od RSD 9 milijardi.

Kako bi kvantifikovala efekat procenjenog pogoršanja kvaliteta portfolia usled pandemije, Banka je usvojila kriterijume na osnovu kojih se potraživanja od konkretnih klijenata blagovremeno prepoznaju kao potraživanja sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i kao takva prenose u nivo 2 ispravke vrednosti (tzv. "stage 2 overlay"). Kriterijumi na bazi kojih su klijenti i njihova potraživanja prenošeni u Nivo 2:

Klijenti iz sektora pravnih lica:

- a) Ako je ispunjen uslov kritične industrije, vrši se prenos u Nivo 2;
- b) Lokalni kriterijumi Banke: sve partije klijenata na kojima su primenjene NBS olakšice prelaze u Nivo 2.
- c) Lokalni kriterijumi Banke: Banka je definisala spisak klijenata koji su izuzeci i oni nisu preneti u Nivo 2 na osnovu gore navedenih kriterijuma.

Klijenti iz sektora fizičkih lica:

- a) Lokalni kriterijumi Banke: sve partije klijenata na kojima su primenjene NBS olakšice prelaze u Nivo 2.

Sve partije klijenata koji su koristili moratorijum 3 su klasifikovani u stage 2 na 31/12/2021. Ukupan efekat na rezervacija ovih klijenata je iznosio RSD 435 miliona.

Banka je od maja 2020. godine odobravala kredite klijentima uz garanciju iz državne garantne šeme. Od ukupno 1528 garancija u iznosu od EUR 92 miliona aktivirana je samo jedna garancija klijenta Energia Gas and Power u novembru 2021. godine. Iznos aktivirane garancije je EUR 1 milion, a naplaćeno je EUR 800 hiljada.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****COVID 19 (nastavak)**

Banka nije dodatno sprovedila kvantitativne analize osetljivosti, nego su one vršene na nivou nadležnih organizacionih delova Erste Grupe.

Klasifikacija industrija u kojima se klijenti nalaze, kao i njihova kategorizacija prate se na redovnom nivou.

Na 31/12/2021 klijenti koji su koristili olakšice moratorijum 1 i 2, a nisu aplicirali za moratorijum 3 niti posluju u kritičnoj industriji (u slučaju pravnih lica) su reklasifikovani iz stage-a 2 u stage 1 s obzirom da je prošlo više od 6 meseci nesmetanog funkcionisanja osnovnih risk alata. Efekat otpuštanja rezervacija usled ovoga je iznosio RSD 127 miliona.

Na kraju 2021. godine blagovremeno prepoznavanje povećanja kreditnog rizika, u skladu sa gore pomenutim kriterijumima imalo je neto efekat povećanja izloženosti u nivou 2 za RSD 6,3 milijarde, uz neto efekat na bilans uspeha Banke u iznosu od RSD 307 miliona.

Kao drugu meru kvantifikacije efekta pandemije, Banka je tokom Q4 2021. godine revidirala parametre PD u delu koji se odnosi na buduće izgledе u ekonomiji (Forward Looking Information) sa različitim verovatnoćama potencijalnih ishoda. Za kalkulaciju očekivanih gubitaka, FLI se koristi za prve tri godine obračuna. Pored toga, određena prilagođavanja PD parametra su korišćena u obračunu, kako bi se prevazišli nedostaci uzrokovani zaustavljanjem dana kašnjenja usled moratorijuma. Specifičnost usled COVID pandemije vodi do kasne materijalizacije makroekonomsih varijabli. Kasna materijalizacija osnovnih očekivanja rizika za kraj 2021 (uglavnom zbog nove Omicron varijante virusa), dovelo je do zadržavanja verovatnoće osnovnog scenarija od 40% (opisano u 37.2, podnaslov *Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka*).

Banka će u narednom periodu redovno pratiti razvoj makro pokazatelja i makro predikcija u zemlji i okruženju (forward-looking informacija), a sve u cilju pravovremenog revidiranja svih relevantnih parametara kreditnih rizika.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2021. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.946.699	-	21.946.699	17.983.248	39.929.947
Potraživanja po osnovu derivata	285.448	-	285.448	-	285.448
Hartije od vrednosti i založena finansijska sredstva	58.544.094	44.371	58.499.723	-	58.499.723
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10.714.768	5.481	10.709.287	-	10.709.287
Kredit i potraživanja od komitenata	208.932.504	5.315.612	203.616.892	-	203.616.892
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	1.705.660	1.705.660
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.049.741	3.049.741
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	238.878	238.878
Odložena poreska sredstva	-	-	-	224.019	224.019
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	925.675	107.551	818.124	414.190	1.232.314
Bilansna izloženost	301.349.188	5.473.015	295.876.173	23.721.198	319.597.371
Date garancije i jemstva	31.473.531	160.208	31.313.323	-	31.313.323
Preuzete buduće obaveze	62.546.945	134.172	62.412.773	-	62.412.773
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	315.958.421	315.958.421
Vanbilansna izloženost	94.020.476	294.380	93.726.096	315.958.421	409.684.517
Ukupna izloženost	395.369.664	5.767.395	389.602.269	339.679.619	729.281.888

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezbeđenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i optimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

U RSD hiljada

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	285.448	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	285.448	-	-	-
Hartije od vrednosti	34.600.992	13.798.974	10.144.128	44.371	18.022	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	34.105.993	13.686.471	10.117.081	44.371	18.022	-
Od čega: Ostalo	494.999	112.503	27.047	-	-	-
Ukupna izloženost	34.600.992	13.798.974	10.429.576	44.371	18.022	-

Na dan 31. decembra 2021. godine 98,43%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2021:

- Moody's Investors Service Ba2 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / pozitivni izgledi

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2020. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16.324.367	-	16.324.367	19.078.281	35.402.648
Potraživanja po osnovu derivata	408.411	-	408.411	-	408.411
Hartije od vrednosti i založena finansijska sredstva	54.215.110	38.059	54.177.051	-	54.177.051
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.182.837	1.968	3.180.869	-	3.180.869
Kredit i potraživanja od komitenata	192.689.264	4.607.220	188.082.044	-	188.082.044
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	1.129.945	1.129.945
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.043.349	3.043.349
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	185.043	185.043
Odložena poreska sredstva	-	-	-	151.941	151.941
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	860.059	114.415	745.644	391.385	1.137.029
Bilansna izloženost	267.680.048	4.761.662	262.918.386	24.085.406	287.003.792
Date garancije i jemstva	24.370.655	150.575	24.220.080	-	24.220.080
Preuzete buduće obaveze	39.354.514	105.575	39.248.939	-	39.248.939
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	321.662.431	321.662.431
Vanbilansna izloženost	63.725.169	256.150	63.469.019	321.662.431	385.131.450
Ukupna izloženost	331.405.217	5.017.812	326.387.405	345.747.837	672.135.242

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti² u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

² Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

U RSD hiljada

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	408.411	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	408.411	-	-	-
Hartije od vrednosti	28.012.519	15.199.663	11.002.928	38.059	19.252	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	27.517.518	15.096.119	10.738.607	38.059	19.252	-
Od čega: Ostalo	495.001	103.544	264.321	-	-	-
Ukupna izloženost	28.012.519	15.199.663	11.411.339	38.059	19.252	-

Na dan 31. decembra 2020. godine 97,67%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%. Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2020:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / pozitivni izgledi

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja (retroaktivno simuliranih na osnovu nove metodologije) i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2021. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja ³	Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Uticao sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	80.477.069	12.086.658	2.419.301	1.931.683	41.878.408	259.041	105.010,89
Stambeni krediti	47.811.451	2.265.399	391.176	345.170	41.747.617	258.952	103.650
Potrošački i gotovinski krediti	31.127.203	9.472.152	1.957.754	1.462.065	110.376	-	1.319
Transakcioni i kreditne kartice	522.988	110.920	23.180	16.946	852	88	27
Ostala potraživanja	1.015.426	238.187	47.190	107.503	19.563	-	15
Potraživanja od privrede	89.210.138	14.020.042	2.690.600	2.189.002	19.870.584	609.154	1.063.047
Velika preduzeća	18.517.814	48.273	-	62.756	4.863.352	62.756	78.294
Mala i srednja preduzeća	39.113.890	7.760.008	1.895.859	1.148.377	8.816.960	445.753	774.186
Mikro preduzeća i preduzetnici	18.520.901	5.892.092	762.783	919.894	5.007.216	74.930	195.987
Poljoprivrednici	2.759.027	283.569	31.958	57.975	1.183.055	25.714	14.115
Javna preduzeća	10.298.506	36.099	-	-	-	-	466
Potraživanja od ostalih klijenata	14.449.769	6.228	4	166.780	109.482	61.075	47.594
Ukupna potraživanja	184.136.975	26.112.928	5.109.904	4.287.465	61.858.473	929.269	1.215.652

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

³ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „37.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 37.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2020. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja				Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Uticao sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja ⁴	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	73.223.169	12.226.354	2.732.196	1.374.100	39.494.921	228.013	112.289,50
Stambeni krediti	44.515.915	2.184.217	504.355	315.842	39.359.198	227.426	110.770
Potrošački i gotovinski krediti	27.293.347	9.554.892	2.116.453	989.560	96.354	588	1.516
Transakcioni i kreditne kartice	496.382	140.057	37.328	14.834	2.046	-	1
Ostala potraživanja	917.525	347.188	74.060	53.864	37.324	-	3
Potraživanja od privrede	81.328.787	13.927.647	3.461.984	984.362	23.208.565	111.954	501.406
Velika preduzeća	17.649.981	42.733	88.436	-	6.886.982	-	50.118
Mala i srednja preduzeća	39.343.958	9.277.194	2.102.137	183.371	11.918.272	58.429	175.377
Mikro preduzeća i preduzetnici	15.905.625	4.451.428	1.219.263	760.030	4.095.429	26.109	272.805
Poljoprivrednici	97.764	156.292	52.149	40.961	93.227	27.417	1.935
Javna preduzeća	8.331.460	-	-	-	214.655	-	1.171
Potraživanja od ostalih klijenata	5.828.373	398.196	42.681	344.252	132.434	128.516	55.348
Ukupna potraživanja	160.380.329	26.552.197	6.236.861	2.702.714	62.835.921	468.483	669.044

⁴ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „37.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza“) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 37.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2021. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁵		Obezvređena potraživanja ⁶		Akumulirane ispravke vrednosti				U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna bruto potraživanja	ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja		Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja	
						na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi				
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	94.679.477	386.902	238.904	1.609.428	96.914.710	1.564.435	133.893	1.150.873	94.065.510	41.909.277	228.172
Stambeni krediti	50.450.966	54.125	227.009	81.097	50.813.196	328.646	123.359	46.716	50.314.475	41.778.486	228.083
Potrošački i gotovinski krediti	42.321.929	280.803	11.270	1.405.172	44.019.174	1.202.523	9.951	1.048.197	41.758.503	110.376	-
Transakcioni i kreditne kartice	656.223	988	334	16.490	674.034	10.661	307	12.924	650.143	852	88
Ostala potraživanja	1.250.360	50.987	291	106.668	1.408.306	22.605	276	43.037	1.342.389	19.563	-
Potraživanja od privrede	105.695.983	244.101	2.015.880	153.818	108.109.782	1.137.065	1.074.134	114.813	105.783.770	19.870.584	609.154
Velika preduzeća	18.528.303	37.785	62.756	-	18.628.844	69.911	3.138	-	18.555.795	4.863.352	62.756
Mala i srednja preduzeća	48.659.390	110.367	1.130.507	17.870	49.918.135	602.620	435.805	15.565	48.864.146	8.816.960	445.753
Mikro preduzeća i preduzetnici	25.118.549	74.700	787.109	115.311	26.095.669	390.012	605.966	83.095	25.016.597	5.007.216	74.930
Poljoprivrednici	3.065.640	10.744	35.508	20.637	3.132.529	24.344	29.225	16.154	3.062.805	1.183.055	25.714
Javna preduzeća	10.324.101	10.504	-	-	10.334.605	50.177	-	-	10.284.428	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	14.382.351	73.650	154.317	12.463	14.622.780	27.130	107.927	10.824	14.476.899	109.482	61.075
Ukupna izloženost	214.757.811	704.652	2.409.100	1.775.709	219.647.272	2.728.629	1.315.953	1.276.510	214.326.179	61.889.342	898.400
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja od čega: restrukturirana	214.656.116	703.691	-	-	215.359.807	2.712.823	-	-	212.646.984	61.858.473	-
Problematicna potraživanja od čega: restrukturirana	569.875	3.046	-	-	572.920	41.046	-	-	531.874	337.605	-
Problematicna potraživanja od čega: restrukturirana	101.695	961	2.409.100	1.775.709	4.287.465	15.806	1.315.953	1.276.510	1.679.195	30.869	898.400
Problematicna potraživanja od čega: restrukturirana	87.520	905	716.273	228.876	1.033.574	15.003	553.288	158.883	306.399	24.387	133.067
Ukupna izloženost	214.757.811	704.652	2.409.100	1.775.709	219.647.272	2.728.629	1.315.953	1.276.510	214.326.179	61.889.342	898.400

⁵ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju⁶ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2020. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁷		Obezvređena potraživanja ⁸		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	87.881.281	372.016	235.622	1.066.900	89.555.819	1.714.697	163.985	851.135	86.826.001	39.516.238	206.696
Stambeni krediti	47.182.397	46.444	229.926	61.562	47.520.328	373.130	159.810	37.189	46.950.200	39.380.515	206.108
Potrošački i gotovinski krediti	38.795.573	215.300	5.621	937.759	39.954.252	1.294.780	4.105	759.478	37.895.889	96.354	588
Transakcioni i kreditne kartice	672.653	1.398	14	14.536	688.601	14.800	13	12.188	661.600	2.046	-
Ostala potraživanja	1.230.659	108.875	61	53.043	1.392.638	31.987	58	42.281	1.318.312	37.324	-
Potraživanja od privrede	98.343.518	374.901	888.296	96.066	99.702.780	886.918	604.064	68.829	98.142.969	23.208.565	111.954
Velika preduzeća	17.719.977	61.172	-	-	17.781.150	72.541	-	-	17.708.609	6.886.982	-
Mala i srednja preduzeća	50.475.125	248.164	156.413	26.959	50.906.659	465.981	112.616	20.060	50.308.002	11.918.272	58.429
Mikro preduzeća i preduzetnici	21.527.797	48.519	703.611	56.419	22.336.346	288.751	465.105	38.885	21.543.604	4.095.429	26.109
Poljoprivrednici	293.853	12.351	28.273	12.688	347.165	20.840	26.344	9.883	290.098	93.227	27.417
Javna preduzeća	8.326.765	4.695	-	-	8.331.460	38.804	-	-	8.292.656	214.655	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.196.754	72.496	338.355	5.897	6.613.502	30.269	284.859	4.430	6.293.944	132.434	128.516
Ukupna izloženost	192.421.553	819.414	1.462.273	1.168.862	195.872.101	2.631.884	1.052.909	924.395	191.262.914	62.857.238	447.166
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	192.350.888	818.499	-	-	193.169.388	2.623.598	-	-	190.545.790	62.835.921	-
od čega: restrukturirana	586.463	3.058	-	-	589.522	55.765	-	-	533.757	325.542	-
Problematična potraživanja	70.665	914	1.462.273	1.168.862	2.702.714	8.286	1.052.909	924.395	717.124	21.317	447.166
od čega: restrukturirana	65.773	820	767.350	253.591	1.087.535	7.367	489.850	191.322	398.996	19.701	197.127
Ukupna izloženost	192.421.553	819.414	1.462.273	1.168.862	195.872.101	2.631.884	1.052.909	924.395	191.262.913	62.857.238	447.166

⁷ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju⁸ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2021. godine:

	U RSD hiljada									
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	81.341.728	13.285.742	355.756	83.152	-	364.735	512.039	257.323	229.777	484.458
Stambeni krediti	49.716.058	766.133	21.081	1.818	-	144.094	82.790	19.990	11.846	49.387
Potrošački i gotovinski krediti	30.105.951	12.098.548	320.192	78.041	-	163.461	418.946	227.027	202.464	404.544
Transakcioni i kreditne kartice	643.714	1.456	10.749	1.291	-	3.207	1.311	2.732	2.785	6.789
Ostala potraživanja	876.005	419.605	3.734	2.002	-	53.974	8.991	7.575	12.683	23.737
Potraživanja od privrede	102.552.936	3.352.917	26.077	8.153	-	113.838	292.134	794.390	152.092	817.243
Velika preduzeća	18.269.426	296.662	-	-	-	62.756	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	46.660.540	2.100.754	317	8.147	-	13.923	259.055	760.105	19.832	95.462
Mikro preduzeća i preduzetnici	24.483.246	688.664	21.339	-	-	23.695	28.149	29.463	131.243	689.871
Poljoprivrednici	2.844.001	227.955	4.422	6	-	13.464	4.930	4.822	1.018	31.910
Javna preduzeća	10.295.723	38.882	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	14.123.639	298.315	34.046	-	-	29.024	483	17.447	278	119.547
Ukupna izloženost	198.018.304	16.936.974	415.879	91.305	-	507.596	804.657	1.069.161	382.147	1.421.248
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	197.950.085	16.906.063	414.731	88.928	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	472.075	99.809	1.036	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	68.219	30.911	1.148	2.377	-	507.596	804.657	1.069.161	382.147	1.421.248
od čega: restrukturirana	54.643	30.289	1.117	2.377	-	101.403	121.448	21.151	44.722	656.425
Ukupna izloženost	198.018.304	16.936.974	415.879	91.305	-	507.596	804.657	1.069.161	382.147	1.421.248

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2020. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	77.140.778	10.556.510	360.220	195.790	-	289.785	328.404	114.616	160.120	409.596
Stambeni krediti	46.517.761	682.806	26.849	1.425	-	137.381	45.807	16.293	28.514	63.493
Potrošački i gotovinski krediti	29.088.687	9.484.932	253.976	183.277	-	148.748	275.628	78.898	119.584	320.522
Transakcioni i kreditne kartice	657.244	1.632	10.585	4.589	-	1.631	1.105	3.473	2.308	6.033
Ostala potraživanja	877.086	387.140	68.810	6.499	-	2.025	5.864	15.953	9.714	19.549
Potraživanja od privrede	95.102.804	3.405.242	170.345	40.027	-	59.203	76.451	620.924	91.481	136.302
Velika preduzeća	17.669.199	111.951	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	47.893.362	2.822.444	7.147	335	-	8.143	35.528	27.913	24.139	87.649
Mikro preduzeća i preduzetnici	21.130.953	429.255	9.435	6.673	-	49.485	38.226	591.381	66.170	14.769
Poljoprivrednici	261.775	36.458	4.890	3.081	-	1.575	2.698	1.631	1.173	33.884
Javna preduzeća	8.147.514	5.134	148.873	29.939	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.216.633	825	51.792	-	-	6	18.189	-	148.018	178.040
Ukupna izloženost	178.460.215	13.962.577	582.357	235.817	-	348.994	423.044	735.540	399.619	723.939
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	178.423.351	13.936.362	575.982	233.692	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	488.015	97.412	1.672	2.422	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	36.864	26.215	6.375	2.125	-	348.994	423.044	735.540	399.619	723.939
od čega: restrukturirana	34.183	24.113	6.264	2.034	-	186.755	141.533	566.448	40.949	85.257
Ukupna izloženost	178.460.215	13.962.577	582.357	235.817	-	348.994	423.044	735.540	399.619	723.939

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2021. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	96.914.710	2.849.201	1.931.683	383.469	1.293.210	1,99	259.041
Stambeni krediti	50.813.196	498.721	345.170	144.730	172.921	0,68	258.952
Potrošački i gotovinski krediti	44.019.174	2.260.671	1.462.065	238.681	1.063.708	3,32	-
Transakcioni i kreditne kartice	674.034	23.891	16.946	-	13.234	2,51	88
Ostala potraživanja	1.408.306	65.917	107.503	59	43.347	7,63	-
Potraživanja od privrede	91.295.291	2.042.229	1.961.192	640.182	1.057.685	2,15	512.199
Sektor A	7.356.115	448.024	278.001	-	149.057	3,78	-
Sektori B, C i E	23.341.901	706.771	782.880	601.141	562.682	3,35	128.762
Sektor D	11.887.106	298.505	597.523	-	168.590	5	317.327
Sektor F	13.556.698	88.534	10.558	6.468	8.226	0,08	1.986
Sektor G	10.477.409	179.075	157.598	32.572	106.954	1,50	75
Sektori H, I i J	7.569.553	87.331	31.115	-	23.963	0,41	1.293
Sektori L, M i N	17.106.510	233.989	103.516	-	38.212	0,61	62.756
Potraživanja od ostalih klijenata	31.437.271	429.664	394.589	9.924	257.375	1,26	158.029
Ukupna potraživanja	219.647.272	5.321.093	4.287.465	1.033.574	2.608.270	1,95	929.269

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2020. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	89.555.819	2.729.818	1.374.100	468.280	1.023.406	1,53	228.013
Stambeni krediti	47.520.328	570.128	315.842	195.973	199.489	0,66	227.426
Potrošački i gotovinski krediti	39.954.252	2.058.363	989.560	272.307	769.271	2,48	588
Transakcioni i kreditne kartice	688.601	27.001	14.834	-	12.227	2,15	-
Ostala potraživanja	1.392.638	74.326	53.864	-	42.419	3,87	-
Potraživanja od privrede	88.148.991	1.382.599	881.152	613.492	590.927	1,00	79.443
Sektor A	7.008.852	144.511	19.318	-	18.724	0,28	-
Sektori B, C i E	20.989.262	565.475	657.197	589.164	416.019	3,13	51.007
Sektor D	10.966.803	104.682	-	-	-	-	-
Sektor F	13.776.681	89.595	12.892	6.048	11.024	0,09	1.181
Sektor G	11.499.688	170.409	111.657	0	86.341	0,97	6.240
Sektori H, I i J	9.918.581	108.075	21.459	-	15.888	0,22	2.734
Sektori L, M i N	13.989.125	199.851	58.631	18.280	42.930	0,42	18.280
Potraživanja od ostalih klijenata	18.167.291	496.770	447.462	5.763	371.257	2,46	161.027
Ukupna potraživanja	195.872.101	4.609.188	2.702.714	1.087.535	1.985.590	1,38	468.483

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2021. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	1.374.100	1.541.495	1.000.071	280.177	433.829	286.064	16.159	1.931.683	638.474
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	1.328.614	1.642.923	923.211	542.801	94.772	285.638	307.455	2.355.781	1.040.721
Ukupna potraživanja	2.702.714	3.184.418	1.932.282	822.978	528.601	571.702	323.614	4.287.465	1.679.195

*Druge promene se odnose na povećanje kreditne izloženosti postojećih NPL klijenata (prelazak sa vanbilansne na bilansnu izloženost).

d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2020. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	1.384.659	449.014	541.472	181.398	282.665	77.409	81.899	1.374.100	350.694
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	777.511	828.485	317.775	262.196	4.561	51.018	40.393	1.328.614	366.431
Ukupna potraživanja	2.162.170	1.277.499	859.247	443.593	287.226	128.428	122.292	2.702.714	717.124

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je Odeljenje za upravljanje kolateralima koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarnе analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored ovog procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom procene nekretnina.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih regulatornih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite**

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- Država;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta i međunarodnih razvojnih banaka – izloženostima obezbeđenim garancijom banke i međunarodnih razvojnih banaka.

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Banka izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Banke.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁹ sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2021.godine:

U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Potraživanja od stanovništva	55.761	41.896.577	185.111
Stambeni krediti	1.205	41.849.049	156.316
Potrošački i gotovinski krediti	53.616	43.184	13.576
Transakcioni i kreditne kartice	940	-	-
Ostala potraživanja	-	4.343	15.219
Potraživanja od privrede	1.342.788	1.038.145	18.098.804
Velika preduzeća	58.801	-	4.867.307
Mala i srednja preduzeća	851.972	385.210	8.025.531
Mikro preduzeća i preduzetnici	428.271	633.478	4.020.398
Poljoprivrednici	3.745	19.456	1.185.568
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	12.141	14.469	143.946
Ukupna izloženost	1.410.691	42.949.191	18.427.860
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	1.409.577	42.501.896	17.947.001
od čega: restrukturirana	639	187.099	149.867
Problematična potraživanja	1.114	447.295	480.860
od čega: restrukturirana	75	104.326	53.052
Ukupna potraživanja	1.410.691	42.949.191	18.427.860

⁹ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti¹⁰ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2020.godine:

U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Potraživanja od stanovništva	41.998	39.480.441	200.495
Stambeni krediti	4.101	39.424.900	157.622
Potrošački i gotovinski krediti	35.851	44.108	16.983
Transakcioni i kreditne kartice	2.046	-	-
Ostala potraživanja	-	11.433	25.891
Potraživanja od privrede	1.794.712	1.234.702	20.291.106
Velika preduzeća	60.454	56.755	6.769.773
Mala i srednja preduzeća	1.374.658	251.978	10.350.065
Mikro preduzeća i preduzetnici	359.601	902.671	2.859.266
Poljoprivrednici	-	23.297	97.346
Javna preduzeća	-	-	214.655
Potraživanja od ostalih klijenata	27.794	25.375	207.782
Ukupna izloženost	1.864.504	40.740.517	20.699.383
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	1.863.530	40.516.292	20.456.099
od čega: restrukturirana	-	179.994	145.548
Problematična potraživanja	974	224.226	243.284
od čega: restrukturirana	-	134.326	82.501
Ukupna potraživanja	1.864.504	40.740.517	20.699.383

¹⁰ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolateralala i umanjuje za prethodne terete.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

U toku 2021. godine Banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	12.073	12.073
Nabavljena u toku perioda	-	-
Prodana u toku perioda	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

U toku 2020 godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	12.073	12.703
Nabavljena u toku perioda	-	-
Prodana u toku perioda	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U slučaju kada Banka donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl. kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Banka kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanje, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja". troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani, „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja*	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2021.	U RSD hiljada
		Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2020.
Ispod 50%	9.282.954	8.576.818
Od 50% do 70%	13.142.753	11.654.996
Od 70% do 90%	18.777.925	21.608.166
Od 90% do 100%	2.602.600	1.593.313
Od 100% do 120%	4.670.332	3.584.764
Od 120% do 150%	2.960.574	1.762.871
Preko 150%	4.741.150	2.701.501
Ukupno	56.178.287	51.482.429
Prosečni LTV	78,6%	76,5%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti (uzete su u obzir samo hipoteke na stanu ili privatnoj kući i umanjene za iznos prethodnih tereta) kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Banka finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) na osnovu:

- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Banka teži tome da svoja ključna portfolija (kreditni i potraživanja od komintenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

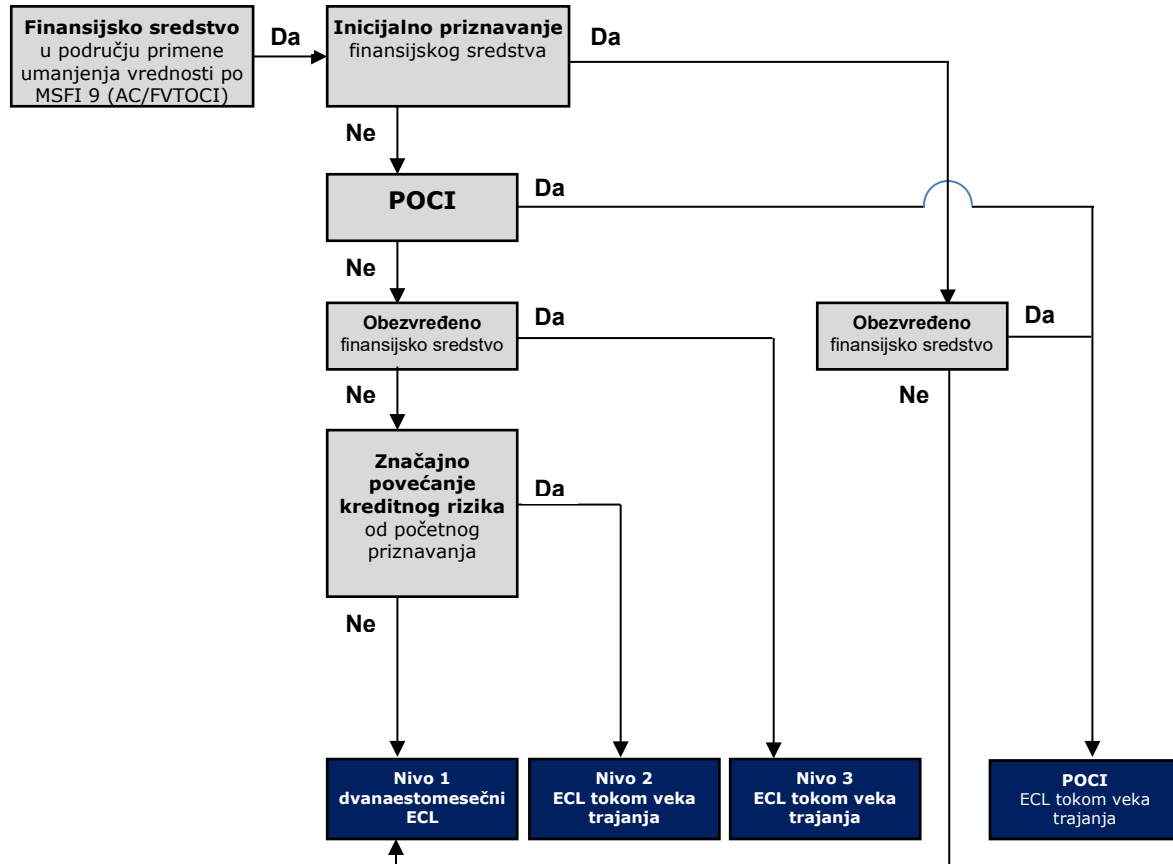
Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje. U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se naplatiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces kreiranja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka:

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Nivo obezvređenja 1**

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet.

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Banka koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Banka definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja;
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** – u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.
- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Kvantitativni kriterijumi**

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je racio veći od definisanog praga (engl. threshold). Definisane praga je u nadležnosti Banke, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** - odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Apsolutna promena iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
 - 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. ($t_0 = 31. 5. 2015$). a dospeće je krajem oktobra 2020. godine (T = 31. 10. 2020). tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4. odnosno M = 6;
 - 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
 - 4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;
- Procenjuje se kao $GCA_t = GCA_{t_0} \cdot c_t$. gde je GCA_{t_0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.
- 5) PD_t je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;
 - 6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;
 - 7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1 + \text{EIR})^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT} = \sum_{t=1}^M \text{EXP}_t \cdot \text{PD}_t \cdot \text{LGD}_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $\text{EXP}_t = \text{Off-Bal}_{t0} * \text{CCF}_t * c_t$, gde je

- i) Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Banka očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine.

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“;
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario;
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT,s} = \max(0; \text{GCA}_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{\text{CF}_j}{(1 + \text{EIR})^{(j-t_0)/365}})$$

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Gde je

- 1) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s ;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

- 1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s , $s = 1, 2$ ili 3 na datum izveštavanja;
- 3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s , $s = 1, 2$ na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max\left(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}}\right)$$

- a) CF_i su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- b) CF_j su očekivani novčani prilivi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t0} \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGD_{tiD} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
37.2 Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \text{Off} - \text{Bal}_{t_0} \cdot \text{CCF} \cdot \text{LGD}_{t_{iD}}$$

Gde je:

- Off-Bal_{t₀} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t₀);
- CCFt faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifeteime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

PD parametar (lifetime) predstavlja rizik odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u određenoj tački vremena, a uzevši u obzir forward-looking informacije (FLI komponente). Kao rezultat, dobija se jedan osnovni (baseline) scenario u procesu predviđanja kreditnih gubitaka, kao i dva alternativna scenarija za odabrane makroekonomske varijable (optimistični i pesimistični). Alternativni scenariji su izvedeni, zajedno sa verovatnoćama za njihovo realizovanje, kao odstupanje od osnovnog (baseline) scenarija. Uzevši u obzir više scenarija, "neutralne" verovatnoće odlaska u status neizmirenja se podešavaju pomoću makro modela koji povezuju relevantne makro varijable sa pokretačima rizika (risk driver-ima).

Forward-looking informacije se inkorporiraju u proces obračuna rezervacija za kreditne gubitke tokom prve tri godine. Nepriistrasan i verovatnoćom ponderisan iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uzimajući u obzir FLI (Forward-looking information) izračunat je korišćenjem verovatnoća svakog od tri makroekonomska scenarija. Primeri tipičnih makroekonomskih varijabli korišćenih u navedenom procesu su realan bruto domaći proizvod (GDP), stopa nezaposlenosti (UR), indeks industrijske proizvodnje. Izbor makroekonomskih varijabli zavisi od dostupnosti predikcija istih na lokalnom tržištu. Realan bruto domaći proizvod (GDP) se smatra glavnim indikatorom stanja i ekonomskog razvoja.

Pregled makroekonomskih varijabli uključenih za obračun Forward-looking informacije kao i period dostupnosti istih se mogu videti u tabeli ispod:

Makroekonomska varijabla	Početak serije	Kraj serije
Index industrijske proizvodnje	2004Q1	2019Q4
Stopa nezaposlenosti	2006Q4	2019Q4
Prosečna zarada	2005Q1	2019Q4
Bruto domaći proizvod – godišnja stopa rasta	2004Q1	2019Q4
6m EURIBOR	2004Q1	2019Q4
3m BELIBOR	2005Q3	2019Q4
Kurs EUR/RSD prosek u periodu	2004Q1	2019Q4

Za razvoj Forward-looking statističkih modela su korišćeni podaci vremenskih serija u periodu 2008Q4 – 2019Q4.

Obračun FLI komponente u 2021. godini:

Metodološki pristup je ostao nepromenjen u odnosu na 2020. godinu osim u delu primenjenih verovatnoća:

- U cilju najadekvatnijeg reflektovanja krize prouzrokovane COVID-19 pandemijom, predlog eksperata Erste Group je promena verovatnoća za korišćena "Down", "Base", "UP" scenarija sa 45%, 40%, 15% na 51%, 40% i 9% respektivno.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Verovatnoća za scenario "Base" zadržana na 40% u cilju usklađivanja sa događajima koji su se realizovali krajem 2021. godine:

- Nova varijanta virusa COVID19 (Omicron)
- Kretanje inflacije koje potencijalno može dovesti do povećanje kamatnih stopa
- Nestabilna geopolitička situacija (Ukrajina/Rusija) koja može imati uticaj na cene energenata

U cilju boljeg reflektovanja velike volatilnosti procena makroekonomskih varijabli i ekonomskog oporavka usled trenutnog razvoja pandemije COVID19 uveden je konzervativan „Down“ scenario sa visokom verovatnoćom realizovanja.

Simulirani default rate za 2020. godinu je obračunat korišćenjem predikcija za 2020. godinu kao realizovanih vrednosti.

ADD on komponenta:

S obzirom na specifičnost 2020. i 2021. godine u kojima stope neizmirenja obaveza (Default rate), usled primene moratorijuma, ne oslikavaju realnu makroekonomsku situaciju u državi, javila se potreba za inkorporacijom "Add on" komponente u obračunu FLI komponente kako bi se gorenavedeni jaz nadomestio.

"Add on" komponenta je obračunata na sledeći način:

$$Add\ on = \frac{Simulated\ DR_{2020} - Actual\ DR_{2019}}{Actual\ DR_{2019}}$$

Implementacija novih forward looking informacija, kao i "add on" komponente u 2021. godini doveo je do promene verovatnoće nastanka statusa neizmirenja obaveza (PD Ažuriranja verovatnoća je usledilo dva puta tokom 2021. godine rezultirajući dodatnim rezervisanjem u iznosu od oko RSD 40 miliona.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default)

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Banke izračunat je za segment fizičkih lica i mikro klijenata i primenjuje od 2019 godine, dok je godišnja reprocena rađena u novembru 2021. godine. Efekat za oba segmenta je bio smanjenje rezervisanja, za segment fizičkih lica RSD 23 miliona, dok je za mikro segment smanjenje RSD 0,5 miliona. Za segment Pravnih lica – Corporate, Banka trenutno koristi ekspertske vrednosti LGD (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom).

- CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Banka nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti propisane CRR – Foundation Approach.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Tabela u nastavku sadrži informacije o modifikovanim potraživanjima:

	U RSD hiljada	
	Neto knjigovodstvena vrednost potraživanja pre modifikacije	Efekat modifikacije evidentiran kroz bilans uspeha
<i>Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>		
Građevinarstvo	81.456	55
Neprofitne institucije	1.679	(67)
Poljoprivreda i prehrambena industrija	373.811	(41)
Preduzetnici	305.371	(1.623)
Prerađivačka industrija	1.639.287	(320)
Stanovništvo	5.697.078	16.906
Trgovina	349.307	41
Usluge i turizam	991.379	(980)
Stanje na dan 31. decembra	9.439.368	13.971

Efekti modifikacije sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine iznose RSD 13.972 hiljada.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u toku 2021. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.302.521	1.158.089	116.803	255.116	69.167	(357.162)	1.848.331	563.565
Stambeni krediti	291.488	152.103	108.776	80.755	67.181	(54.729)	308.106	138.031
Potrošački i gotovinski krediti	943.380	908.220	7.460	161.704	1.984	(273.453)	1.416.442	358.294
Transakcioni i kreditne kartice	14.550	10.875	279	2.461	-	(6.142)	16.824	3.593
Ostala potraživanja	53.104	86.891	289	10.196	2	(22.839)	106.960	63.647
Potraživanja od privrede	984.362	1.314.570	1.222.338	28.346	-	(100.888)	2.169.698	980.751
Velika preduzeća	-	62.756	62.756	-	-	-	62.756	59.618
Mala i srednja preduzeća	183.371	1.041.521	1.038.528	3.171	22.069	(73.344)	1.148.377	697.008
Mikro preduzeća i preduzetnici	760.030	187.031	113.672	22.794	-	(21.847)	902.420	213.360
Poljoprivrednici	40.961	23.262	7.382	2.382	-	(5.696)	56.145	10.765
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	344.252	46.474	45.713	-	-	(223.947)	166.780	48.029
Ukupna potraživanja	2.631.135	2.519.133	1.384.854	283.462	69.167	(681.997)	4.184.809	1.592.345

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2020. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.327.372	364.453	7.221	261.286	92.592	(128.018)	1.302.521	287.401
Stambeni krediti	405.414	23.263	6.619	112.061	91.563	(25.128)	291.488	94.490
Potrošački i gotovinski krediti	864.500	308.765	548	141.544	991	(88.342)	943.380	179.797
Transakcioni i kreditne kartice	14.521	5.806	-	2.411	35	(3.365)	14.550	2.349
Ostala potraživanja	42.937	26.620	54	5.270	3	(11.183)	53.104	10.765
Potraživanja od privrede	631.633	794.440	732.488	99.267	97.437	(342.443)	984.362	311.469
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	461.044	78.551	63.256	95.502	95.502	(260.722)	183.371	50.695
Mikro preduzeća i preduzetnici	123.721	711.420	669.232	1.590	-	(73.521)	760.030	256.040
Poljoprivrednici	46.868	4.469	-	2.176	1.935	(8.201)	40.961	4.734
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	145.878	18.616	15.593	-	-	179.758	344.252	54.963
Ukupna potraživanja	2.104.882	1.177.509	755.302	360.553	190.029	(290.703)	2.631.135	653.833

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u toku 2021. godine:

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	U RSD hiljada Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2021.
Potraživanja od stanovništva	2.729.818	4.837.924	4.483.749	(234.792)	2.849.201
Stambeni krediti	570.129	981.584	1.055.635	2.644	498.721
Potrošački i gotovinski krediti	2.058.362	3.767.821	3.364.663	(200.849)	2.260.671
Transakcioni i kreditne kartice	27.001	46.320	46.411	(3.019)	23.891
Ostala potraživanja	74.326	42.200	17.040	(33.568)	65.917
Potraživanja od privrede	1.559.812	2.992.000	2.215.521	(10.279)	2.326.012
Velika preduzeća	72.541	104.402	103.043	(852)	73.049
Mala i srednja preduzeća	598.657	1.457.495	956.373	(45.791)	1.053.989
Mikro preduzeća i preduzetnici	792.742	1.311.175	1.043.315	18.471	1.079.073
Poljoprivrednici	57.067	54.668	60.123	18.111	69.724
Javna preduzeća	38.804	64.259	52.667	(219)	50.177
Potraživanja od ostalih klijenata	319.558	74.105	59.198	(188.585)	145.880
Ukupna izloženost	4.609.188	7.904.030	6.758.468	(433.656)	5.321.093
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	2.623.598	5.140.421	5.048.412	(2.784)	2.712.823
od čega: restrukturirana	55.765	118.920	187.194	53.556	41.046
Problematična potraživanja	1.985.590	2.763.609	1.710.056	(430.872)	2.608.270
od čega: restrukturirana	688.538	759.184	630.115	(90.432)	727.175
Ukupna izloženost	4.609.188	7.904.030	6.758.468	(433.656)	5.321.093

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2020. godine:

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	U RSD hiljada Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2020.
Potraživanja od stanovništva	1.586.779	3.538.539	2.405.031	9.531	2.729.818
Stambeni krediti	389.405	1.015.542	841.259	6.440	570.129
Potrošački i gotovinski krediti	1.134.301	2.473.095	1.525.679	(23.355)	2.058.362
Transakcioni i kreditne kartice	17.092	36.741	25.946	(886)	27.001
Ostala potraživanja	45.980	13.161	12.147	27.332	74.326
Potraživanja od privrede	1.345.106	2.337.618	1.910.180	(212.733)	1.559.812
Velika preduzeća	104.261	101.235	123.993	(8.962)	72.541
Mala i srednja preduzeća	790.103	998.686	1.002.146	(187.986)	598.657
Mikro preduzeća i preduzetnici	397.211	1.165.433	746.277	(23.624)	792.742
Poljoprivrednici	46.309	39.283	29.032	507	57.067
Javna preduzeća	7.222	32.981	8.731	7.333	38.804
Potraživanja od ostalih klijenata	123.147	74.917	64.926	186.419	319.558
Ukupna izloženost	3.055.033	5.951.074	4.380.136	(16.783)	4.609.188
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.606.322	4.448.430	3.553.826	122.672	2.623.598
od čega: restrukturirana	117.483	39.948	84.836	(16.831)	55.765
Problematična potraživanja	1.448.711	1.502.644	826.310	(139.455)	1.985.590
od čega: restrukturirana	406.715	728.515	382.753	(63.940)	688.538
Ukupna izloženost	3.055.033	5.951.074	4.380.136	(16.783)	4.609.188

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim приходima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2021. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	5.011.644	5.015.351	179.430	105.615
Stambeni krediti	1.503.926	1.488.975	27.379	16.032
Potrošački i gotovinski krediti	3.399.477	3.410.057	143.143	85.498
Transakcioni i kreditne kartice	95.377	106.763	3.163	2.334
Ostala potraživanja	12.864	9.557	5.746	1.752
Potraživanja od privrede	3.269.096	3.233.574	109.231	38.900
Velika preduzeća	443.288	490.594	2.035	2.098
Mala i srednja preduzeća	1.583.564	1.553.981	69.891	28.621
Mikro preduzeća i preduzetnici	931.484	794.044	35.309	6.675
Poljoprivrednici	98.680	109.326	1.995	1.506
Javna preduzeća	212.081	285.629	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.525.051	2.422.319	5.045	2.327
Ukupna potraživanja	10.805.791	10.671.244	293.705	146.843
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	10.504.596	10.519.731	-	-
od čega: restrukturirana	27.540	26.479	-	-
Problematična potraživanja	301.196	151.513	293.705	146.843
od čega: restrukturirana	58.820	20.583	53.647	16.696
Ukupna potraživanja	10.805.791	10.671.244	293.705	146.843

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2020. godine

	U RSD hiljada			
	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	4.426.328	2.994.638	84.731	36.196
Stambeni krediti	1.445.585	1.064.942	11.675	6.660
Potrošački i gotovinski krediti	2.869.704	1.857.456	69.675	27.980
Transakcioni i kreditne kartice	104.169	66.533	1.811	891
Ostala potraživanja	6.870	5.707	1.570	664
Potraživanja od privrede	3.144.387	2.112.402	61.014	11.052
Velika preduzeća	415.269	342.390	-	-
Mala i srednja preduzeća	1.648.706	1.181.011	18.728	6.375
Mikro preduzeća i preduzetnici	874.694	435.625	41.325	3.669
Poljoprivrednici	19.626	13.113	961	1.009
Javna preduzeća	186.091	140.264	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.145.002	1.848.120	5.715	3.122
Ukupna potraživanja	9.715.717	6.955.160	151.459	50.370
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	9.558.387	6.902.039	-	-
od čega: restrukturirana	32.795	14.918	-	-
Problematična potraživanja	157.330	53.121	151.459	50.370
od čega: restrukturirana	74.825	14.972	69.779	12.832
Ukupna potraživanja	9.715.717	6.955.160	151.459	50.370

Prema odluci NBS o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, u periodu trajanja moratorijuma, plaćanje kamate na plasmane je bilo odloženo, a prihodi su se obračunavali u visini kamate iz anuteta prema inicijalnom planu otplate. Sva odložena kamate se zatim rasporedila proporcionalno na preostali period trajanja plasmana. Stanje odložene, a nenaplaćene kamate na 31.12.2020 iznosi RSD 1.990.367 hiljada.

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MSFI 9 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduću kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Reprogramirani krediti**

Kada su ispunjeni uslovi za reprogram kredita Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, smanjenje inicijalno ugovorene kamatne stope, smanjenje anuiteta, delimični otpis potraživanja ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja na način da se klijentu odobre povoljniji uslovi nego što je to inicijalno odobreno. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance restrukturiranje.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova na način da se klijentu odobravaju povoljniji uslovi kreditiranja a koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije. Rezultat je promenjene situacije na tržištu i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastalim tržišnim uslovima.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava inicijalno ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao uredno da servisira ugovorene obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnije preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg u poslednjih 12 meseci klijent mora da otplati min 6,7% ukupnog duga godišnje (važi za Corporate) sa docnjom ne dužom od 30 da i na kraju perioda ne sme da ima dospeli dug.

Performing forbearance under probation – je posebna kategorija u okviru Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda u minimalnom trajanju od 1 godine, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj (samo za Corporate klijente koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje minimalno 2 godine pod uslovom da su ispunjeni svi uslovi da klijent izađe iz statusa Forbearance (klijent nema docnju dužu od 30 dana u poslednjih 12 meseci uzastopno, na kraju perioda nema dospele obaveze, rata nije manja od 50% od inicijalne rate za retail klijente i klijent (vazi za Corporate) je platio minimum 6,7% od glavnice u poslednjih 12 meseci).

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R3 u momentu odobrenja reprograma kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica) kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - pod privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2021. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	96.914.710	2.849.201	761.144	383.469	240.807	0,79	279.681
Stambeni krediti	50.813.196	498.721	339.596	144.730	83.576	0,67	256.975
Potrošački i gotovinski krediti	44.019.174	2.260.671	421.490	238.681	157.227	0,96	22.706
Transakcioni i kreditne kartice	674.034	23.891	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.408.306	65.917	59	59	4	0,00	-
Potraživanja od privrede	91.295.291	2.042.229	815.368	640.182	520.527	0,89	214.016
Sektor A	7.356.115	448.024	16.844	-	5.204	0,23	16.844
Sektori B, C i E	23.341.901	706.771	601.309	601.141	475.280	2,58	50.918
Sektor D	11.887.106	298.505	-	-	-	-	-
Sektor F	13.556.698	88.534	6.468	6.468	4.258	0,05	1.986
Sektor G	10.477.409	179.075	40.503	32.572	20.675	0,39	2.726
Sektori H, I i J	7.569.553	87.331	140.044	-	14.834	1,85	135.572
Sektori L, M i N	17.106.510	233.989	10.200	-	276	0,06	5.970
Potraživanja od ostalih klijenata	31.437.271	429.664	29.983	9.924	6.887	0,10	1.361
Ukupna potraživanja	219.647.272	5.321.093	1.606.495	1.033.574	768.221	0,73	495.058

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2020. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	89.555.819	2.729.818	822.499	468.280	329.484	0,92	285.824
Stambeni krediti	47.520.328	570.129	379.451	195.973	132.227	0,80	285.824
Potrošački i gotovinski krediti	39.954.252	2.058.362	443.048	272.307	197.257	1,11	-
Transakcioni i kreditne kartice	688.601	27.001	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.392.638	74.326	-	-	-	-	-
	88.148.991	1.382.599	805.674	613.492	407.775	0,91	238.080
Potraživanja od privrede	7.008.852	144.511	22.154	-	6.832	0,32	22.154
Sektor A							
Sektor B, C i E	20.989.262	565.475	589.419	589.164	363.950	2,81	50.918
Sektor D	10.966.803	104.682	-	-	-	-	-
Sektor F	13.776.681	89.595	6.048	6.048	4.624	0,04	1.181
Sektor G	11.499.688	170.409	17.342	-	3.801	0,15	6.192
Sektor H, I i J	9.918.581	108.075	150.677	-	18.929	1,52	139.356
Sektor L, M i N	13.989.125	199.851	20.034	18.280	9.639	0,14	18.280
Potraživanja od ostalih klijenata	18.167.291	496.770	48.883	5.763	7.045	0,27	18.464
Ukupna potraživanja	195.872.101	4.609.188	1.677.057	1.087.535	744.304	0,86	542.369

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2021. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	822.499	276.296	219.965	(117.686)	761.144	521.183
Stambeni krediti	379.451	86.669	86.116	(40.409)	339.596	256.020
Potrošački i gotovinski krediti	443.048	189.568	133.849	(77.277)	421.490	265.109
Ostala potraživanja	-	59	-	-	59	54
Potraživanja od privrede	854.557	43.283	46.359	(6.131)	845.350	317.090
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	217.919	6.907	3.210	(11.833)	209.782	156.676
Mikro preduzeća i preduzetnici	631.604	36.146	41.628	6.025	632.147	158.431
Poljoprivrednici	5.034	230	1.521	(323)	3.421	1.983
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.677.057	319.578	266.323	(123.817)	1.606.495	838.273

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanjima u toku 2020. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	899.411	140.253	164.049	(53.116)	822.499	496.155
Stambeni krediti	427.769	16.511	48.116	(16.713)	379.451	247.224
Potrošački i gotovinski krediti	471.642	123.742	115.933	(36.402)	443.048	248.930
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	1.104.931	50.178	306.239	5.687	854.557	436.598
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	321.290	12.001	121.898	6.526	217.919	164.958
Mikro preduzeća i preduzetnici	777.028	38.177	183.376	(225)	631.604	268.762
Poljoprivrednici	6.613	-	965	(614)	5.034	2.877
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.004.342	190.431	470.288	(47.429)	1.677.057	932.752

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2021. godine:

U RSD
hiljada

	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produženj e roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	430.822	8.714	507.529	616.352	29.882	34.321	761.144
Stambeni krediti	162.310	6.091	104.034	245.062	29.619	34.321	339.596
Potrošački i gotovinski krediti	268.454	2.622	403.436	371.232	264	-	421.490
Ostala potraživanja	59	-	59	59	-	-	59
Potraživanja od privrede	828.804	584.954	807.097	54.962	-	13.618	845.350
Mala i srednja preduzeća	209.782	12.352	209.782	50.918	-	-	209.782
Mikro preduzeća i preduzetnici	615.601	572.603	595.724	623	-	12.257	632.147
Poljoprivrednici	3.421	-	1.591	3.421	-	1.361	3.421
Ukupna potraživanja	1.259.626	593.668	1.314.627	671.314	29.882	47.939	1.606.495

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2020. godine:

	U RSD hiljada						
	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	515.707	14.675	603.387	776.567	38.690	49.801	822.499
Stambeni krediti	229.036	11.397	162.236	336.664	37.961	49.801	379.451
Potrošački i gotovinski krediti	286.671	3.278	441.151	439.903	729	-	443.048
Potraživanja od privrede	820.219	606.634	830.499	68.870	2.632	1.609	854.557
Mala i srednja preduzeća	214.776	9.766	217.919	53.617	2.632	-	217.919
Mikro preduzeća i preduzetnici	601.249	596.868	609.450	10.899	-	-	631.604
Poljoprivrednici	4.194	-	3.130	4.354	-	1.609	5.034
Ukupna potraživanja	1.335.926	621.309	1.433.885	845.437	41.322	51.410	1.677.057

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizik koncentracije plasmana**

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Banka sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Banka upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, kao i interne limite definisane navedenom Politikom i Procedurom.

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Banka je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) i Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Banka analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Banke.

Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom) Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti i najviši nivo operativnog limita izloženosti po rejtingu.

Pored navedenog, u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018 i 98/2020), Banka je na dan 31. decembra 2021. godine u potpunosti usklađena sa regulatornim zahtevima propisanim tom odlukom.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2021. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	35.542.055	501.832	39.373.474	835.514	11.178.208	349.116	8.142.715	227.686	741.981	17.450	4.594	86
Stambeni krediti	23.942.211	97.932	19.684.851	156.025	4.181.771	68.123	2.558.714	22.248	95.931	841	4.548	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.211.167	366.554	18.667.196	642.642	6.669.609	264.487	5.388.939	172.113	620.198	16.269	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	129.089	2.956	385.204	8.024	92.225	4.163	46.024	1.710	4.547	91	-	-
Ostala potraživanja	259.587	34.390	636.223	28.822	234.603	12.343	149.038	31.614	21.305	249	47	86
Potraživanja od privrede	47.253.900	960.627	28.448.993	755.339	7.463.411	213.212	6.167.060	32.014	735	0	0	0
Sektor A	818.057	259.404	6.106.242	13.913	40.926	4.685	112.888	-	-	-	-	-
Sektor B, C i E	4.222.701	1.527	9.935.144	657.984	4.063.399	120.590	4.337.777	2.780	-	-	-	-
Sektor D	6.865.553	597.523	1.642.035	-	2.078.159	-	703.836	-	-	-	-	-
Sektor F	9.561.512	7.983	3.453.000	589	249.061	-	282.566	1.986	-	-	-	-
Sektor G	5.191.811	36.085	4.088.257	71.367	506.051	22.933	532.957	27.212	735	-	-	-
Sektor H, I i J	6.029.348	21.275	1.243.032	7.592	147.018	2.249	119.040	-	-	-	-	-
Sektor L, M i N	14.564.919	36.831	1.981.283	3.894	378.796	62.756	77.996	36	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	23.699.224	85.240	2.903.073	212.053	845.321	86.834	381.583	10.462	-	-	3.213.481	-
Ukupna izloženost	106.495.178	1.547.700	70.725.539	1.802.906	19.486.939	649.162	14.691.358	270.162	742.717	17.450	3.218.076	86

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti u toku 2020. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	33.435.993	372.402	35.964.004	586.393	10.521.535	284.800	7.532.379	122.093	722.541	8.376	5.267	36
Stambeni krediti	22.924.163	76.962	17.813.686	135.427	3.958.797	78.748	2.394.591	24.705	108.288	-	4.962	-
Potrošački i gotovinski krediti	10.101.062	282.072	17.126.528	417.991	6.231.392	190.326	4.916.836	91.152	588.875	8.020	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	128.380	2.955	395.585	6.933	97.373	3.305	47.824	1.550	4.605	91	-	-
Ostala potraživanja	282.388	10.414	628.206	26.043	233.973	12.422	173.128	4.685	20.773	265	304	36
Potraživanja od privrede	45.163.149	721.403	29.649.223	91.436	8.240.811	37.353	4.213.611	30.961	1.046	-	-	-
Sektor A	670.916	14.921	5.763.733	5	504.083	4.391	50.802	-	-	-	-	-
Sektor B, C i E	4.214.589	591.814	9.920.481	55.790	4.135.657	6.742	2.061.339	2.851	-	-	-	-
Sektor D	6.086.567	-	1.557.810	-	2.260.412	-	1.062.014	-	-	-	-	-
Sektor F	9.812.016	11.065	3.494.852	646	214.345	-	242.577	1.181	-	-	-	-
Sektor G	4.996.330	35.323	5.229.694	27.074	532.066	22.774	628.897	26.485	1.046	-	-	-
Sektor H, I i J	7.705.660	13.908	1.926.174	4.105	192.008	3.445	73.280	-	-	-	-	-
Sektor L, M i N	11.677.072	54.372	1.756.479	3.815	402.241	-	94.702	443	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	12.062.389	23.618	2.852.748	158.462	644.121	254.996	385.846	10.385	-	-	1.774.725	-
Ukupna izloženost	90.661.531	1.117.423	68.465.975	836.291	19.406.467	577.149	12.131.836	163.439	723.586	8.376	1.779.992	36

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizici srodni kreditnom riziku**

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Banka rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Banka posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima, kao i sa repo/reverznom repo instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta. Za repo/reverzne repo transakcije uspostavljene su različite vrste limita (nominalni limit za proizvod, nominalni limit prema drugoj ugovornoj strani, limit prema drugoj ugovornoj strani u skladu sa ročnošću i kreditnim kvalitetom klijenta), a kreditni rizik se ograničava i dnevnom vrednovanjem kolaterala i uspostavljanjem procesa za margin call.

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je definisan Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama, pravilnicima i ostalim internim aktima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura, pravilnika i ostalih internih akata se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("KOL odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Politika internog procesa procene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Banka održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro račun, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponentata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je i tokom 2021. i tokom 2020. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Širi pokazatelj likvidnosti	2021	2020
Prosek tokom perioda	1,50	1,37
Najviši	1,87	1,87
Najniži	1,27	1,12
Na dan 31. decembra	1,30	1,73

Uži pokazatelj likvidnosti	2021	2020
Prosek tokom perioda	1,36	1,29
Najviši	1,75	1,82
Najniži	1,16	1,09
Na dan 31. decembra	1,18	1,69

Od 30.06.2017. na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA, kroz Izveštaj o sklonosti ka rizicima.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom odgovorno je za obračun pokazatelja, a za upravljanje pokazateljem i projekcije pokazatelja odgovorna je Služba upravljanja aktivom i pasivom. Banka je na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

	Na dan 31. decembra 2021.	Na dan 31. decembra 2020.
PPLA	170,04%	198,70%

Banka pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka radi se na mesečnom nivou (tokom 2021.godine dinamika je promenjena sa nedelje na mesečnu). Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa dva stepena ozbiljnosti (blaga i ozbiljna). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja.

Najgori scenario koji se prati pretpostavlja veoma ograničen pristup međubankarskom tržištu i tržištu kapitala, i u isto vreme velike odlive po osnovu klijentskih depozita. Dodatno, simulacija pretpostavlja veće korišćenje garancija i kreditnih linija. Početkom 2018 godine usvojena je nova metodologija za analizu perioda opstanka. Banka je definisala interne limite za SPA. Metodologija koja se koristi za Analizu perioda opstanka (SPA) u EBS se zasniva na Pristupu opasne zone. Model opasne zone se koristi kao model rizika finansiranja u sistemskim stres testovima. Pretpostavka je da je rizik likvidnosti sekundarni rizik, koji se lako može proširiti i povećati bilo koju krizu koja proističe iz drugih kategorija rizika. Pristup Opasne zone podrazumeva da dok se kriza razvija i postaje ozbiljnija, postoje kritične tačke gde se svako finansijsko tržište zatvara i više nije dostupno za subjekt.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Kao dodatni način za upravljanje rizikom likvidnosti, Banka na mesečnom nivou izrađuje izveštaj o gepu likvidnosti, u kome su pozicije raspoređene ili u skladu sa ugovorenim rokom dospeća ili uz primenu pretpostavki za raspoređivanje pozicija koje nemaju ugovoreni rok dospeća. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti je odgovorno za redovno praćenje i izveštavanje. Izvršni odbor Banke je usvojio interne limite za gep likvidnosti i to za pokazatelj apsolutnog novčanog toka i pokazatelj kumulativnog novčanog toka. Metodologija izrade izveštaja je definisana kroz zaseban interni akt.

Banka u skladu sa zahtevima matične banke, a na bazi EU regulative, prati i izveštava pokazatelj NSFR (Net Stable Funding ratio). Pokazatelj je definisan kao odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje, i služi za praćenje rizika strukturne likvidnosti, sa fokusom na dugoročno finansiranje u svrhu ograničavanja upotrebe kratkoročnog finansiranja i finansiranja neusklađenosti. Banka je definisala interne limite za pokazatelj NSFR.

Visina internih limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti riziku likvidnosti putem mesečnog izveštaja o pokazateljima rizika likvidnosti.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću**

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	U RSD hiljada					
	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2021.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	34.282.184	23.078.238	72.867.499	100.211.763	42.920.262	273.359.946
Subordinirane obaveze	6.955	-	-	-	3.527.463	3.534.418
Ukupno	34.289.139	23.078.238	72.867.499	100.211.763	46.447.725	276.894.364

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2020.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	19.745.448	29.301.002	56.004.689	95.420.659	44.840.176	245.311.974
Subordinirane obaveze	-	83.986	252.572	-	3.533.849	3.870.407
Ukupno	19.745.448	29.384.988	56.257.261	95.420.659	48.374.025	249.182.380

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**
37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2021
Potencijalne obaveze	153.003	410.694	4.703.912	12.095.163	13.069.399	1.041.361	31.473.532
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	40.538.684	868.628	3.655.186	6.927.380	6.404.232	4.152.834	62.546.944
Ukupno	40.691.687	1.279.322	8.359.098	19.022.543	19.473.631	5.194.195	94.020.476

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2020.
Potencijalne obaveze	426.385	772.921	3.917.595	11.417.337	7.303.074	694.153	24.531.465
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	26.221.740	831.699	720.607	4.047.232	4.742.941	2.629.485	39.193.704
Ukupno	26.648.125	1.604.620	4.638.202	15.464.569	12.046.015	3.323.638	63.725.169

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (u daljem tekstu: EIB) i Nemačke razvojne banke (u daljem tekstu: KfW) i Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: EBRD).

Banka je potpisala četiri ugovora sa EIB za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine i to 2010. godine, 2012. godine, 2015. godine i 2018. godine u ukupnom iznosu od 175 miliona evra. Tokom 2020. godini Banka potpisala novi ugovor sa EIB na ukupan iznos od 30 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom.

Potpisivanjem ugovora sa KfW 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 20 miliona evra. Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije. Polovinom decembra 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa KfW, za finansiranje obnovljivih izvora energije za mala i srednja preduzeća u ukupnom iznosu od 10 miliona evra.

Krajem juna 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, na iznos od 600 miliona dinara. Polovinom juna 2019. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 40 miliona evra. Tokom 2020. godine Banka je potpisala dva dugoročna ugovora sa EBRD za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća u iznosima od 2,16 milijardi dinara i 40 miliona evra. U maju 2021. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD, u iznosu od 1,2 milijarde dinara za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, dok je u avgustu iste godine potpisala još dva ugovora, na iznos od 25 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom i na iznos od 5 miliona evra za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je krajem 2017. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra. Banka je u junu 2018. godine potpisala novi ugovor sa Erste Group AG za potrebe finansiranja kredita pravnim licima u ukupnom iznosu od 65 miliona evra.

Banka je u julu 2017. godine potpisala posrednički finansijski ugovor sa Narodnom bankom Srbije kao agentom za korišćenje sredstava iz Apeks zajma za mala i srednja preduzeća i druge prioritete III/B.

Banka je u novembru 2020. godine potpisala dugoročni ugovor sa Razvojnou bankom Saveta Evrope (u daljem tekstu: CEB) za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća u iznosu od 30 miliona evra.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na kraju 2021. godine je prikazan u okviru Napomene 28.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2021.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	39.929.947	-	-	-	-	-	39.929.947
Potraživanja po osnovu derivata	29.823	-	-	-	99.754	155.871	285.448
Hartije od vrednosti	139.550	2.012.966	3.800.100	2.376.275	33.278.594	16.892.238	58.499.723
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6.650.568	(77)	63	4.022.737	13.592	22.404	10.709.287
Kredit i potraživanja od komitenata	891.739	1.756.153	2.903.967	13.937.659	64.899.810	119.227.564	203.616.892
Ostala finansijska sredstva	354.285	849.279	93	1.072	2.509	1.139	1.208.377
Ukupna aktiva	47.995.912	4.618.321	6.704.223	20.337.743	98.294.259	136.299.216	314.249.674
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	3.101	-	-	-	67.219	96.080	166.400
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7.956.096	611.781	2.116.415	13.603.406	34.244.809	5.923.069	64.455.576
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	159.487.475	4.034.975	13.084.131	23.158.005	3.431.647	5.708.138	208.904.371
Subordinirane obaveze	-	6.955	-	-	-	3.527.463	3.534.418
Ostale finansijske obaveze	-	213.776	-	16.283	497.288	1.248.178	1.975.525
Ukupno obaveze	167.446.672	4.867.487	15.200.546	36.777.694	38.240.963	16.502.928	279.036.290
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	37.300.391	37.300.391
Ukupno pasiva	167.446.672	4.867.487	15.200.546	36.777.694	38.240.963	53.803.319	316.336.681
Ročna neusklađenost na dan: 31. decembra 2021. godine	(119.450.760)	(249.166)	(8.496.323)	(16.439.951)	60.053.296	82.495.897	
31. decembra 2020. godine	(86.388.611)	(2.504.166)	(15.733.506)	(12.547.717)	39.489.759	75.358.295	

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Prethodna tabela predstavlja analizu rokova dospeća finansijskih sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2021. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima.

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na plasirana sredstva do 14 dana. Banka prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

37.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje standardni pristup i metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja, izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su tri vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)
- Stop loss limiti

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.4. Tržišni rizici (nastavak)**

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 31. decembra 2021.	Na dan 31. decembra 2020.
<i>Kamatni rizik</i>	11.339	10.455
<i>Devizni rizik</i>	6.898	4.221
Ukupno	14.846	11.510

Obračun VaR-a se sprovodi u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

Za potrebe obračuna internih kapitalnih zahteva dnevni VaR sa nivoom poverenja od 99% se prebacuje na godišnji, a nivo poverenja se povećava na 99,92%.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca, zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi.

VaR i limite osetljivosti odobrava Izvršni odbor Banke, na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe. Izloženost i usklađenost sa limitima prati se na dva nivoa, od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i od strane Group Trading Book Risk Management.

Stop loss limiti su uspostavljeni za month-to-date (MtD) i year-to-date (YtD) rezultate Sektora finansijskih tržišta. Razlika između maksimalnog MtD/YtD i trenutnog MtD/YtD se stavlja u odnos sa limitom i ne sme biti veća od definisanog limita. Stop loss limite odobrava Izvršni odbor Banke na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Izloženost se prati na dnevnom nivou.

Banka na mesečnom nivou sprovodi stres testiranje portfolija knjige trgovanja. Definisana su istorijska i standardna (jednofaktorska) scenarija, a Izvršni odbor banke odobrava limit na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom

Banka na dnevnom nivou prati usklađenost perioda držanja pozicija u hartijama od vrednosti raspoređenih u knjigu trgovanja sa maksimalnim periodom definisanim Strategijom trgovanja.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita. Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti tržišnim rizicima putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u knjizi trgovanja.

37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Banka smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Banke redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.4. Tržišni rizici (nastavak)****37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Banka je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

Economic Value of Equity (EVE) – šok od +/- 200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope) za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva.

Pored EVE 1 indikatora, uspostavljen je i redovno se prati i izveštava i EVE 2 pokazatelj. EVE 2 je baziran na 6 različitih (paralelnih i neparalelnih) scenarija definisanih EBA smernicama.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu.

EVE i MVoE raciji se obračunavaju kao odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

Pored pokazatelja kojima se meri uticaj promena kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala, Banka je definisala pokazatelje preko koga se procenjuje uticaj promena kamatnih stopa na neto kamatni prihod. Koriste se šokovi od +/-200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope), šokovi uslovljeni tržišnom volatilnošću kamatnih stopa, kao i 6 scenarija propisanih EBA smernicama.

Uspostavljanjem zasebnih indikatora procenjuje se i rizik opcija, kao i bazni rizik.

Kako bi se identifikovao kamatni rizik i obračunali pokazatelji, sve pozicije se grupišu u predefinisane vremenske korpe na bazi preostale ročnosti ili narednog određivanja kamatne stope. Pozicije bilansa stanja koje nemaju ugovoreni rok dospeća (pre svega depoziti po viđenju) se modeliraju statističkim metodama.

S obzirom da se pokazatelji kamatnog rizika obračunavaju primenom bihejvioralnih modela, Banka je definisala i pokazatelje kojima se procenjuje rizik tih modela, promenama u pretpostavkama i scenarijima za obračun pokazatelja kamatnog rizika. Razlika između inicijalnih obračuna i obračuna u skladu sa izmenjenim pretpostavkama pokazuje uticaj primenjenih modela.

Banka na redovnoj osnovi priprema izveštaj o kamatnom gepu koji predstavlja pregled kamatno osetljivih bilansnih i vanbilansnih pozicija u bankarskoj knjizi, po vremenskim korpama. Za pozicije s fiksnom kamatnom stopom određuje se rizik ročne neusklađenosti, a za stavke s promenljivom kamatnom stopom očekivani interval ponovnog određivanja kamatne stope. Relativni kamatni gep se određuje za najznačajnije valute i za sve valute zajedno, stavljanjem u odnos razlike između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive (po vremenskim korpama) s jedne strane i ukupne aktive s druge strane.

Za obračun internog kapitalnog zahteva Banka koristi VaR pristup (nivo poverenja 99,92%) i uzima u obzir kamatni rizik i rizik kreditnog spreda.

Visina limita za pokazatelje kamatnog rizika se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti kamatnom riziku putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u bankarskoj knjizi.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2021. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija	U RSD hiljada						Ukupno
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatonosno	
Gotovina	-	-	-	-	-	10.824.899	10.824.899
Obavezna rezerva	11.251.764	-	-	-	-	17.853.285	29.105.049
Hartije od vrednosti	2.613.628	5.674.896	2.589.946	4.876.113	44.404.141	-	60.158.724
Kreditni bankama	6.622.916	-	-	-	-	-	6.622.916
Kreditni komitentima	66.203.758	79.511.355	29.962.133	3.865.337	26.992.036	-	206.534.620
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	6.351.163	6.351.163
Ukupna bilansna aktiva	86.692.065	85.186.252	32.552.080	8.741.450	71.396.177	35.029.346	319.597.371
<i>FX Swap</i>	11.476.134	1.675.821	-	-	72.748	-	13.224.703
Ukupna aktiva	98.168.199	86.862.073	32.552.080	8.741.450	71.468.925	35.029.346	332.822.074
Obaveze prema bankama	6.515.050	5.056.030	12.346.121	-	7.423	-	23.924.624
Obaveze prema FI	6.249.505	17.666.333	6.563.428	830.236	6.485.118	-	37.794.621
Depoziti po viđenju	13.715.101	7.877.692	11.947.833	24.158.255	93.824.362	-	151.523.244
Oročeni depoziti	9.905.944	14.847.264	12.055.008	18.938.210	8.775.634	-	64.522.060
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	4.426.592	4.426.592
Kapital	-	-	-	-	-	37.406.230	37.406.230
Ukupna bilansna pasiva	36.385.601	45.447.320	42.912.390	43.926.701	109.092.537	41.832.822	319.597.371
<i>FX Swap</i>	11.445.958	1.677.782	-	-	71.859	-	13.195.599
Ukupna pasiva	47.831.559	47.125.101	42.912.390	43.926.701	109.164.396	41.832.822	332.792.970
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2021.	50.336.640	39.736.972	(10.360.310)	(35.185.251)	(37.695.471)	(6.803.475)	29.104
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2020.	66.530.614	9.883.480	(34.896.363)	(24.011.316)	(9.668.072)	(7.746.385)	91.957

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada		
		Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2021.	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2020.
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	118.432	1%	165.806
EUR	1%	451.212	1%	527.992
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(224.157)	1%	(151.695)
EUR	1%	(719.585)	1%	(749.066)

37.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor finansijskih tržišta i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Banka dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2021. godine, Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Banke.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****37.4.2. Devizni rizik (nastavak)**

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2021.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2021.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2020.	U RSD hiljada Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2020.
EUR	2%	(9.999)	2%	(5.378)
CHF	2%	(54)	2%	(76)
USD	2%	655	2%	391

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****37.4.2. Devizni rizik**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2021. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

U RSD hiljada

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	24.322.776	103.169	484.829	134.079	25.044.853	14.885.094	39.929.947
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	255.636	-	-	-	255.636	29.812	285.448
Hartije od vrednosti	8.383.315	1.529.191	-	-	9.912.506	48.587.217	58.499.723
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.669.717	63.247	35.625	232.156	5.000.745	5.708.542	10.709.287
Kredit i potraživanja od komitenata	145.728.130	352.789	6.927	-	146.087.846	57.529.046	203.616.892
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	1.705.660	1.705.660
Osnovna sredstva	-	-	-	-	-	3.049.741	3.049.741
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	238.878	238.878
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	224.019	224.019
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	25.872	-	3.771	18	29.661	1.202.653	1.232.314
Ukupna aktiva:	183.385.446	2.048.396	531.152	366.253	186.331.247	133.266.124	319.597.371
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	163.302	109	-	-	163.411	2.989	166.400
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	51.255.989	8.019	4.948	11.706	51.280.662	13.174.914	64.455.576
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	117.474.340	6.368.745	4.017.596	1.011.105	128.871.786	80.032.585	208.904.371
Subordinirane obaveze	3.534.418	-	-	-	3.534.418	-	3.534.418
Rezervisanja	-	-	-	-	-	1.656.101	1.656.101
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	109.647	109.647
Ostale obaveze	1.873.908	2.319	1.674	288	1.878.189	1.592.278	3.470.467
Ukupno obaveze:	174.301.957	6.379.192	4.024.218	1.023.099	185.728.466	96.568.514	282.296.980
Ukupan kapital:	-	-	-	-	-	37.300.391	37.300.391
Ukupno pasiva:	174.301.957	6.379.192	4.024.218	1.023.099	185.728.466	133.868.905	319.597.371
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2021. godine	9.083.489	(4.330.796)	(3.493.066)	(656.846)	602.781		
- 31. decembra 2020. godine	7.829.852	(2.507.420)	(1.741.683)	(294.220)	3.286.529		

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.5. Koncentracija rizika Banke**

Koncentracija rizika Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U 2021. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti Napomenu 34 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije.

37.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2021. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

37.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja. Limiti se nakon odobrenja od strane matične banke usvajaju i lokalno, od strane definisanog nivoa odlučivanja.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Banke nisko.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.8. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim ne-finansijskim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnos, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjavanja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Banka aktivno prati, analizira i prilagođava se aktuelnim promenama u okruženju koje su inicirane novonastalom globalnom Covid19 pandemijom. Sa tim u vezi, svi vanredni povezani gubici se redovno prikupljaju i ažuriraju u okviru baze gubitaka po osnovu operativnih rizika i uključuju u redovno izveštavanje rukovodstva. Dodatno, redovne procene operativnog rizika uključuju uticaj Covid19 situacije u svakom segmentu (samoprocena sistema upravljanja operativnim rizikom, Scenario analiza, RMA, i dr.).

Banka je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, Provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja u uslovima Covid 19

Još od kako je 12. marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglasila izbijanje COVID-19 globalne pandemije, srpske vlasti su sprovele brojne mere pokušavajući da obuzdaju širenje i uticaj COVID-19 u zemlji, kao što su zabrane putovanja, ograničenja kretanja, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, i drugo.

Navedene mere su postepeno popuštane tokom 2020. godine, da bi pojedine tokom 2021. godine bile i ukinute, dok su preostale dodatno oslabljene. Popuštanje mera je ublažilo negativni uticaj COVID-19 na privredu, učesnike na tržištu, kao i srpsku i globalnu ekonomiju.

Prema objavljenim navodima NBS u januaru 2022, a po preliminarnoj proceni RZS-a o ekonomskim kretanjima u 2021. godini, realni rast BDP-a iznosi 7,5%, što predstavlja značajan rast privredne aktivnosti u odnosu na 2020. godinu. Takva kretanja su rezultat rasta aktivnosti u industriji, građevinarstvu i uslužnim sektorima. Odnos procenih cena u decembru 2021. u odnosu na decembar 2020. iznosi 7,9%, dok je prosečna godišnja stopa inflacije u 2021. iznosila 4,0%.

Rukovodstvo Banke nastavlja da preduzima sve neophodne mere kako bi se osigurao kontinuitet poslovanja, obezbedilo kontinuirano pružanje usluga klijentima i smanjio negativan uticaj na zaposlene.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Banka je usled pandemijske situacije izazvane virusom COVID-19 obezbedila kontinuitet poslovanja svojih funkcija na način rada od kuće za više od 70% svojih zaposlenih, kombinovan rad iz upravnih objekata za funkcije koje po potrebama i uslovima rada nisu u mogućnosti da svoje poslovanje obavljaju udaljeno, kao i rada u smenama, smanjenjem radnih sati i uvođenjem radnika fizičkog obezbeđenja u prodajnim objektima Banke. Banka je dodatno informisala klijente o mogućnostima korišćenja ATM zona, m-banking i net-banking rešenja, kojom bi se izbegle nepotrebne gužve i redovi opsluživanja u filijalama Banke.

U skladu sa novouspostavljenim scenarijima rada, Banka je implementirala procesno tehničke mere u svrhu zaštite pristupa osetljivim informacijama putem udaljenog pristupa: VPN konekcija, korisnička autorizacija, log monitoring sistem itd. Usled potrebe za internim kontrolama unutar Banke a nemogućnosti odlazaka na teren i potrebe za izbegavanjem kontakta sa zaposlenima, funkcijama Banke zaduženim za kontrolu stavljeni su na raspolaganje dodatni alati za monitoring i kontrolu: snimci sa sistema za video nadzor, logovi pristupa identifikacionim karticama, logovi radnji u informacionom sistemu Banke itd.

37.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

*Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije, koje su od 30. juna 2017. godine u potpunosti usklađene sa zahtevima Bazel 3 standarda, propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 – dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020 i 67/2020) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016, , 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020 i 59/2021).

Regulatorno propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala, uključujući sve regulatorne kapitalne zahteve i zaštitne slojeve kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine iznosili su:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 16,92%
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 16,92%% i
- pokazatelj adekvatnosti kapitala 18,72%.

Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Banka je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), koji je Narodna banka Srbije za 2021. godinu definisala u formi minimalnog zahteva za kapitalom.

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog (konkretno osnovnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.9. Upravljanje kapitalom(nastavak)**

Kapital banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Banka sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom kao koncept koji je u Banci uspostavljen, kao svoju ključnu komponentu ima Proces interne procene adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP). Ovaj okvir je definisan kako bi podržao rukovodstvo banke u procesu upravljanja rizicima kojima je banka izložena, kao i njenim internim kapitalom, a sve u cilju da se postigne da Banka održava zadovoljavajući nivo kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom predstavlja sveobuhvatan sistem koji je neophodan kako bi se zadovoljila očekivanja regulatora, ali i da bi se obezbedili efikasni interni instrumenti za upravljanje. Sastoji se od sledećeg:

- Izveštaja o sklonosti ka rizicima (Risk Appetite Statement - RAS), limita i strategije upravljanja rizicima;
- Sveobuhvatnih analiza izloženosti rizicima uključujući ocenu materijalne značajnosti rizika, analizu i upravljanje rizikom koncentracije i stres testiranje;
- Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (Risk-bearing Capacity Calculation - RCC);
- Planiranje ključnih pokazatelja izloženosti rizicima;
- Planiranje oporavka i restrukturiranja.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Banka redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za očuvanje finansijske otpornosti Banke, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja. Pored navedenog, Banka za potrebe pripreme Plan restrukturiranja i definisanja Minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama Banke dostavlja Narodnoj banci Srbije podatke, u skladu sa Odlukom o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama banke ("Službeni glasnik RS". br. 30/2015 i 78/2017) i Odlukom o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 78/2015, 78/2017 i 46/2018).

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	31.12.2021.	U RSD hiljada 31.12.2020.
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital		
Upłaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	14.107.500	12.909.000
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	3.704.504	2.553.944
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	-
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	176.790	642.678
Nerealizovani gubici	(65.720)	(144.747)
Ostale rezerve	16.968.156	15.634.894
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(24.395)	(26.958)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjjenja za povezane odložene poreske obaveze	(1.705.660)	(1.129.945)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita	(15.081)	(22.526)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	(16.559)	(14.572)
	33.129.535	30.401.768
Dopunski kapital		
Subordinirane obaveze	3.527.463	3.568.709
	3.527.463	3.568.709
Kapital:	36.656.998	33.970.477
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	14.040.438	12.361.283
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	116.489	169.187
Kapitalni zahtev za devizni rizik	-	-
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.470.087	1.355.597
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	34.363	56.605
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	16,92	17,44
Adekvatnost osnovnog kapitala	16,92	17,44
Adekvatnost kapitala	18,72	19,49

Banka je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U tabeli koja sledi dat je pregled limita za primenu izuzetaka kod odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke:

	31.12.2021	U RSD hiljada 31.12.2020
Ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje		
Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala (10% od osnovnog akcijskog kapitala)	3.312.953	3.040.177
Ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje	(120.224)	(111.469)
Ulaganja u dodatni osnovni kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje	-	-
Ulaganja u dopunski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje	-	-
Preostaje do limita	3.192.729	2.928.708
Ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje		
Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala (10% od osnovnog akcijskog kapitala)	3.312.953	3.040.177
Ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje	(93.560)	(93.560)
Preostaje do limita	3.219.393	2.946.617
Odložena poreska sredstva		
Limit do kojeg se odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika ne odbijaju od kapitala (10% od osnovnog akcijskog kapitala)	3.312.953	3.040.177
Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika	(249.635)	(95.289)
Preostaje do limita	3.063.318	2.944.888
Kombinovani limit za odložena poreska sredstva i značajna ulaganja		
Limit do kojeg se odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala (17,65% od osnovnog akcijskog kapitala)	5.791.310	5.322.581
Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje	(343.195)	(188.849)
Preostaje do limita	5.448.115	5.133.732

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Pregled izloženosti rizicima i kapitalnih zahteva Banke dat je u tabeli koja sledi:

	31.12.2021		U RSD hiljada 31.12.2020	
	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev
Ukupna rizična aktiva	195.767.213	15.661.377	174.283.412	13.942.673
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	175.505.477	14.040.438	154.516.043	12.361.283
Standardizovani pristup	175.505.477	14.040.438	154.516.043	12.361.283
IRB pristup	-	-	-	-
Izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka)	-	-	-	-
Izloženosti tržišnim rizicima	1.456.113	116.489	2.114.843	169.187
Izloženosti operativnom riziku	18.376.088	1.470.087	16.944.963	1.355.597
Izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	429.535	34.363	707.563	56.605

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restrukturirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Klasifikacija potraživanja nema uticaja na proces obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, niti utiče na obračun iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom i regulatornog kapitala.

Pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža Banke, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 9,47% na 31.12.2021. godine (2020: 10,25%).

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tokom 2021. godine promenjene su krive prinosa usled prelaska sa EONIA na ESTR stope. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

	u RSD hiljada	
	Na dan 31.12.2021.	Na dan 31.12.2020.
CVA	10.401	16.666
DVA	(2.940)	(2.705)

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe FV svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u Napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo FV 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo FV 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo FV 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo FV 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo FV 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izvede iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice se klasifikuju se kao Nivo 3.

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	Na dan 31.12.2021				Na dan 31.12.2020			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
FINANSIJSKA IMOVINA	12.701.540	11.500.526	26.483	24.228.549	8.947.667	18.321.321	26.490	27.295.479
HOV	12.701.540	11.215.078	26.483	23.943.101	8.947.667	17.899.878	26.490	26.874.036
Dužničke HOV								
Državne obveznice i zapisi Republike Srbije	12.589.037	11.214.514	-	23.803.551	8.596.124	17.899.118	-	26.495.242
Državne obveznice Republike Crne Gore	-	-	-	-	248.000	-	-	248.000
Vlasničke HOV								
Kotirane akcije	112.503	564		113.066	103.544	760		104.304
Akcije koje nisu kotirane	-	-	26.483	26.483	-	-	26.490	26.490
Potraživanja po osnovu derivata	-	285.448	-	285.448	-	421.443	-	421.443
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	166.400	-	166.400	-	349.511	-	349.511
Obaveze po osnovu derivata	-	166,400	-	166.400	-	349.511	-	349.511

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Promena nivoa finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti

	31.12.2021.			31.12.2020.			u RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
	Hartije od vrednosti						
Transfer iz nivoa 1	-	1.396.793	-	-	760	-	
Transfer iz nivoa 2	5.464.384	-	-	5.003.472	-	-	
Transfer iz nivoa 3	-	-	-	-	-	-	
Kupovina, prodaja, prestanak priznanja	(3.042.714)	(2.568.421)	-	(1.403.899)	8.002.823	-	
Ukupno	2.421.670	(1.171.628)	-	3.599.573	8.003.583	-	

Transferi između nivoa 1 i 2, raspoređeno po kategorijama merenja i instrumentima

	Na dan 31. decembra 2021.		Na dan 31. decembra 2020.		u RSD hiljada
	Iz nivoa 1 u nivo 2	Iz nivoa 2 u nivo 1	Iz nivoa 1 u nivo 2	Iz nivoa 2 u nivo 1	
	Finansijska sredstva FVOCI				
Obveznice	832.094	4.094.561	-	4.338.183	
Finansijska sredstva FVPL					
Obveznice	564.699	1.369.823	760	665.289	
Ukupno	1.396.793	5.464.384	760	5.003.472	

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2021. sve obveznice Republike Srbije bile su raspoređene u nivo FV 1 ili nivo FV 2.

Obveznice Republike Srbije, koje se vrednuju po tržišnoj vrednosti, najvećim delom su vrednovane putem kotacije sa Reutersa, dok je jedan manji deo portfolija RS obveznica vrednovan diskontovanjem - korišćenjem RS government krive sa Reutersa.

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

FINANSIJSKA IMOVINA	Na dan 31. decembra 2021.		Na dan 31. decembra 2020.	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	34.556.623	34.556.623	27.974.460	27.974.460
Kredit i potraživanja od banaka	10.709.287	10.717.755	3.180.869	3.168.146
Kredit i potraživanja od komitenata	203.616.892	213.669.571	188.082.044	199.310.542
Stalna sredstva namenjena prodaji	11.902	22.654	11.902	22.654
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	64.455.576	66.727.300	65.806.844	68.570.731
Depoziti komitenata	208.904.371	210.344.939	175.995.703	176.875.682

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom KRM-a kao standarda Erste Grupe. Tokom 2021. godine izvršena je zamena aplikacije u kojoj se vrši obračun, sa QRM na Kamakura Risk Management (KRM). Banka smatra da je prikazani iznos dobra aproksimacija FV navedenih hartija.

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

U 2021. godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

Usled uticaja COVID 19 nije bilo promena u procesu obračuna FV, kao ni u procesu dodeljivanja FV nivoa.

38. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE**(a) Obaveze po osnovu operativnog lizing**

Banka, kao što je dopušteno standardom, ne primenjuje odredbe MSFI 16 na lizing – zakupe sredstava male vrednosti i kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci).

Po osnovu primene MSFI 16 se, Banka prilikom utvrđivanja predmeta lizinga ne uzima u obzir sledeće kategorije:

1. *Kratkoročni lizing* koji predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).
2. *Lizing male vrednosti* je lizing sredstava čija vrednost pojedinačno, kada je sredstvo novo, ne prelazi utvrđeni prag nezavisno od starosti imovine u vreme zakupa.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu izuzetaka po osnovu IFRS 16 a koja se odnose na lizing male vrednosti prikazana su kako sledi:

	U RSD hiljada	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Do 1 godine	12.488	20.331
Od 1 do 5 godina	-	27.211
	12.488	47.542

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala 12.593 započelih sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 1.743.281 hiljada u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2020. godine: RSD 1.513.584 hiljada). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi RSD 271.815 hiljada (31. decembra 2020. godine: RSD 179.821 hiljada).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, na dan 31. decembra 2021. godine Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od RSD 1.046.930 hiljada (RSD 724.380 hiljada na dan 31 decembra 2020. godine) za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Značajan broj sporova se odnosi na zahteve klijeneta kojima se osporava pravo banke da naplati naknadu za obradu kreditnog zahteva, te premiju osiguranja stanbenog kredita. Kako je u vezi sa ovim sporovima trenutna sudska praksa u prvom stepenu više naklonjena klijentima, a po osnovu procesnih zakona moguće izvršenje po nepravosnažnim prvostepenim presudama, Banka je izdvojila rezervacije po aktuelnim sporovima u iznosu od RSD 855.083. hiljada.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

39. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2021. godine u ukupnom iznosu od RSD 403.253.065 hiljada. Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu od RSD 260.897.263 hiljada.

Iznos osporenih potraživanja je RSD 50.686 hiljada i Banka je u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Banka još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

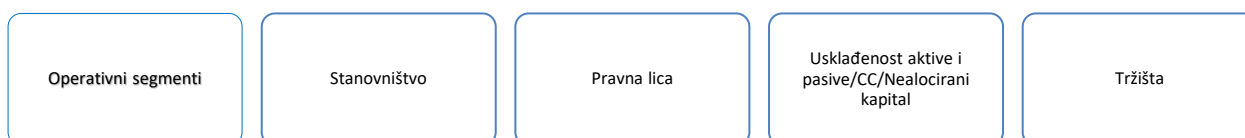
40. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) Struktura poslovnih segmenata

Izveštaj po segmentima sastoji se od četiri osnovna segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

Erste bank a.d. Novi Sad - Poslovni segmenti

b) Definicije poslovnih segmenata**Stanovništvo (Retail)**

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Banka sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Pravna lica

Segment koji predstavlja poslovanje sa pravnim licima sa različitom veličinom godišnjeg obrta kao i sa javnim sektorom.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa definisanim godišnjim obrtom do 50 miliona evra.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investitore u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 50 miliona evra kao i velika preduzeća/grupe preduzeća sa značajnim poslovanjem na ključnim tržištima gde posluje Erste Grupa.

Javni sektor

Predstavlja poslovanje koje obuhvata tri seta klijenata: javni sektor, javna preduzeća i neprofitne organizacije. Takođe, većina opština po pripadnosti (segmentaciji) pripada poslovanju Javnog sektora.

40. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Usklađenost aktive i pasive (ALM), CC i Slobodni kapital

Usklađenost aktive I pasive- Alm

Obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom. Pored toga obuhvata i finansijske transakcije, hedžovanje, investiranje u hartije od vrednosti pre nego trgovanje istim, upravljanje sopstvenim hartijama kao i deviznim pozicijama.

Corporate Center (CC)

Predstavlja aktivnosti u delu internog pružanje usluga na neprofitnoj osnovi.

Slobodni kapital

Slobodni kapital je definisan kao razlika ukupnog IFRS priznatog kapitala i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente.

Segment Tržišta

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga kao i poslovanja sa finansijskim institucijama. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti.

Finansijske institucije su kompanije koje pružaju finansijske usluge svojim klijentima ili članovima i učestvuju kao profesionalni aktivni učesnici na finansijskim tržištima u svrhu obavljanja trgovanja u ime svojih klijenata (banke, centralne banke, razvojne banke, investicione banke, investicioni fondovi, brokeri, osiguravajuće kuće, penzioni fondovi, i sl.). Poslovi povezani sa usluživanjem finansijskih institucija kao klijenta, koji obuhvataju sve kstodi poslove, komercijalne poslove, sve aktivnosti na tržištu kapitala, kao i depozitne poslove sa navedenim klijentima, spadaju u segment finansijskih institucija.

40. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

	Stanovništvo		Pravna lica		Tržišta		ALM/CC/fcap		Grupa	
u 000 RSD	12.2021	12.2020	12.2021	12.2020	12.2021	12.2020	12.2021	12.2020	12.2021	12.2020
B. Bilans uspeha										
Neto kamatni prihod	5.546.846	4.846.186	2.816.193	2.637.619	214.901	212.262	138.113	151.044	8.716.053	7.847.111
Prihod od dividendi	-	-					454	424	454	424
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-								
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne r	-	-					6.962	6.735	6.962	6.735
Neto prihod od provizija i naknada	1.601.288	1.270.957	827.504	700.999	153.498	131.110	(193.205)	(202.181)	2.389.085	1.900.886
Neto rezultat trgovanja	237.060	187.877	155.857	114.781	199.556	205.122	(44.149)	(43.069)	548.324	464.711
Dobici/gubici od finansijskih instrumenata koji se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-					(203)	(358)	(203)	(358)
Opšti administrativni troškovi	(6.001.260)	(5.453.703)	(1.226.450)	(1.024.257)	(218.486)	(179.663)	(57.608)	(274.173)	(7.503.804)	(6.931.796)
Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih sredstava merenih po amortizovanom trošku	(15.140)	(10.776)	-						(15.140)	(10.776)
Ostali gubici/dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-				(887)	21	(887)	21
Dobici/gubici od reklasifikacije od amortizovanih troškova do fer vrednosti kroz bilans uspeha										
Dobici/gubici od reklasifikacije sa fer vrednosti kroz ostale sveobuhvatne prihode do fer vrednosti kroz bilans uspeha										
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata	(265.032)	(1.270.855)	(698.621)	(234.892)	783	3.910	(8.379)	(17.231)	(971.248)	(1.519.068)
Ostali operativni rezultat	(33.949)	11.565	48.428	(6.837)	(2.288)	(72)	(666.788)	(548.277)	(654.596)	(543.621)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	1.069.814	(418.749)	1.922.912	2.187.413	347.964	372.670	(825.689)	(927.063)	2.515.001	1.214.271
Porez na dobit	(48.476)	(41.035)	(79.197)	214.353	(12.252)	36.519	34.085	(90.847)	(105.839)	118.991
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	1.021.338	(459.784)	1.843.715	2.401.766	335.712	409.189	(791.604)	(1.017.910)	2.409.161	1.333.262
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolisajući)										
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	1.021.338	(459.784)	1.843.715	2.401.766	335.712	409.189	(791.604)	(1.017.910)	2.409.161	1.333.262
Operativni prihod	7.385.194	6.305.020	3.799.554	3.453.399	567.955	548.494	(92.028)	(87.404)	11.660.676	10.219.510
Operativni troškovi	(6.001.260)	(5.453.703)	(1.226.450)	(1.024.257)	(218.486)	(179.663)	(57.608)	(274.173)	(7.503.804)	(6.931.796)
Operativni rezultat	1.383.934	851.317	2.573.104	2.429.142	349.469	368.832	(149.636)	(361.577)	4.156.871	3.287.714
A. Bilans stanja										
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	108.571.151	99.392.063	100.903.127	92.664.781	16.651.323	13.541.120	93.422.027	81.405.829	319.547.628	287.003.792
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	123.383.144	101.996.058	81.765.425	72.124.895	14.112.912	15.469.935	62.985.757	64.483.873	282.247.237	254.074.762
Kapital	7.059.591	7.286.030	13.048.392	9.921.967	1.326.554	852.411	15.865.853	14.868.622	37.300.391	32.929.031
C. Ključni pokazatelji/parametri										
Racio troškova i prihoda	81%	86%	32%	30%	38%	33%	-63%	-314%	64%	68%
Racio kredita i depozita (neto)	83%	93%	127%	130%	1%	2%	100%	15%	94%	99%
Povrat na prosečno alocirani kapital	14%	-6%	14%	24%	25%	48%	-5%	-7%	6%	4%

41. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

	31.12.2021.	u RSD hiljada 31.12.2020.
Gotovina	6.731.485	5.427.611
Žiro račun	11.251.763	13.650.670
Devizni računi kod inostranih banaka	925.718	1.673.333
Stanje na dan 31. decembra	18.908.966	20.751.615

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Banke i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (Napomena 18).

42. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Tokom januara 2022. godine Banka je u postupku prinudne naplate prodala založenu imovinskopravnu celinu dužnika Fabrika Vode u Zrenjaninu, za ukupnu cenu od 417.368.175 RSD. Navedena transakcija dovela je do oslobađanja rezervacija na navedenom klijentu, kao i smanjenja procenta učešća NPL plasmana u ukupnom portfoliju Banke.

Po sporovima u vezi naknade za obradu kreditnih zahteva, nakon datuma izveštajnog perioda, Banka je primila ukupno 1.072 tužbi. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova koji su u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Početkom 2022. godine došlo je do povećane volatilnosti na finansijskim i robnim tržištima zbog eskalacije političkih tenzija u Ukrajini, praćenih međunarodnim sankcijama određenim ruskim kompanijama i pojedincima. Iako je ova situacija još uvek u toku na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja i postoji očekivanje negativnih posledica po privredu uopšte, nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke, niti Banka ima značajnu izloženost prema ugroženim državama ili pojedincima koji su pod sankcijama, ali se budući efekti trenutno ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preduzeće dalje mere po potrebi za ublažavanje svih mogućih efekata po ovom osnovu.

Nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za 31.12.2021. godine.

43. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta i korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	31.12.2021.	U RSD 31.12.2020.
EUR	117,5821	117,5802
USD	103,9262	95,6637
CHF	113,6388	108,4388

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Suzan Tanriyar
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

DODATNE TABELE

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31.decembra 2021. godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).
- obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2021. godine.

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP –

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	U RSD hiljada
			Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	17.812.004	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	14.107.500	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	3.704.504	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	111.070	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	16.968.156	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	-	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	34.891.230	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP –

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(24,395)	tačka 12. stav 5.	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(1,705,660)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	U RSD hiljada
			Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta (-)	(15.081)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine (-)	(9.806)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)
29	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (-)	(4.213)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	U RSD hiljada
			Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
30	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Од чега: кредити чија је уговорена рочност дужа од 2190 дана – ако су ти кредити одобрени почев од 1. јануара 2021. године	(2.540)	
31	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 16)
32	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(1.761.695)	
33	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 30)	33.129.535	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
34	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
35	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-	
36	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (32+33)	-	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke	-	
37	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
38	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
39	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
40	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
41	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
42	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 35 do 39)	-	
43	Dodatni osnovni kapital (razlika između 34 i 40)	-	
44	Osnovni kapital (zbir 31 i 41)	33.129.535	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

U RSD hiljada

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
Dopunski kapital: elementi			
45	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	3.527.463	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
46	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-	
47	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
48	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 43 do 45)	3.527.463	
Dopunski kapital: odbitne stavke			
49	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
50	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
51	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
52	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
53	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 47 do 50)	-	
54	Dopunski kapital (razlika između 46 i 51)	3.527.463	
55	Ukupni kapital (zbir 42 i 52)	36.656.998	
56	Ukupna rizična aktiva	195.767.213	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
57	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	16,92	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
58	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	16,92	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
59	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	18,72	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
60	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	5,76	tačka 433.
61	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	8,92	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSNVBE23514, CFI ESVTFR	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>		
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 14.107.500 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 3.704.504 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.527.463 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	12.909.000 hiljada dinara	EUR 30.000.000
6.1.	Emisiona cena	11.978,42 dinara	-
6.2.	Otkupna cena	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 5.382.070 hiljada RSD 16.06.2006.g. II emisija: 1.735.310 hiljada RSD 03.01.2007.g. III emisija: 2.922.620 hiljada RSD 27.12.2007.g. IV emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019. g. V emisija: 1.198.500 hiljada RSD 11.02.2021. g.	10.09.2018. g.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća
9.1.	<i>Inicijalni datum dospeća</i>	Bez datuma dospeća	10.09.2028.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-
	Kuponi/dividende		

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)
Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	
			Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije		
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti		
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije		
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija		
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje		
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje		
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti		
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti		
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno		
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja		
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1) -

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	39.929.947	39.929.947
A.II	Založena finansijska sredstva		-
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	285.448	285.448
A.IV	Hartije od vrednosti	58.499.723	58.499.723
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10.709.287	10.709.287
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	203.616.892	203.616.892
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	93.560
A.XI	Nematerijalna ulaganja	1.705.660	1.705.660
A.XII	Osnovna sredstva	3.049.741	3.049.741
A.XIII	Investicione nekretnine	-	-
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	238.878	238.878
A.XV	Odložena poreska sredstva	224.019	224.019
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
A.XVII	Ostala sredstva	1.232.314	1.232.314
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	319.597.371	319.597.371
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	166.400	166.400
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	64.455.576	64.455.576
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	208.904.371	208.904.371
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	0
PO.VII	Subordinirane obaveze	3.534.418	3.534.418
PO.VIII	Rezervisanja	1.656.101	1.656.101
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.X	Tekuće poreske obaveze	109.647	109.647
PO.XI	Odložene poreske obaveze	-	-
PO.XII	Ostale obaveze	3.470.467	3.470.467
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	282.296.980	282.296.980

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

U RSD hiljada

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	17.812.004	17.812.004
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	2.409.161	2.409.161
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	17.079.226	17.079.226
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
	UKUPNO KAPITAL		
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	37.300.391	37.300.391
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA		
PO.XXIII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
	UKUPNO PASIVA		
PO.XXIV	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	319.597.371	319.597.371
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	409.978.897	409.978.897
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	409.978.897	409.978.897

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)**

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	U RSD hiljada	
		Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	39.929.947	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	285.448	
A.IV	Hartije od vrednosti	58.499.723	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10.709.287	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	203.616.892	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	1.705.660	d
A.XII	Osnovna sredstva	3.049.741	
A.XIII	Investicione nekretnine	-	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	238.878	
A.XV	Odložena poreska sredstva	224.019	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	
A.XVII	Ostala sredstva	1.232.314	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	319.597.371	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	166.400	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	64.455.576	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	208.904.371	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	3.534.418	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	3.527.463	đ
PO.VIII	Rezervisanja	1.656.101	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	109.647	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	-	
PO.XII	Ostale obaveze	3.470.467	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	282.296.980	

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)**

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)
(nastavak)**U RSD hiljada**

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	17.812.004	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	14.107.500	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	3.704.504	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	2.409.161	
PO.XVIII	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	17.079.226	
	<i>Od čega Ostale rezerve</i>	16.968.156	g
	<i>Od čega Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici</i>	176.790	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici</i>	(65.720)	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
	UKUPNO KAPITAL		
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	37.300.391	
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA		
PO.XXIII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
	UKUPNO PASIVA		
PO.XXIV	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	319.597.371	
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	409.978.897	
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	409.978.897	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke

U RSD hiljada

Redni br.	Naziv	Iznos
I	KAPITAL	36.656.998
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	33.129.535
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3.527.463
II	KAPITALNI ZAHTEVI	15.661.377
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	14.040.438
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	175.505.477
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	720.416
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	801.631
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	577.231
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	93.237.829
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	51.318.718
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	20.971.998
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	1.702.579
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	400.456
1.1.17.	Ostale izloženosti	5.774.619
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK (nastavak)

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke (nastavak)

U RSD hiljada

Redni br.	Naziv	Iznos
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	116.489
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	116.489
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	116.489
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	-
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	-
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.470.087
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.470.087
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	34.363
III	POKAZATELj ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	16,92
IV	POKAZATELj ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	16,92
V	POKAZATELj ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	18,72

PRILOG**Korišćene skraćenice:**

AC	(eng. Amortized cost) – Vrednovanje finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti
AFS	(eng. Available for sale) – Raspoloživo za prodaju
ALCO	(eng. Asset and Liability Management Committee) - Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
ALM	(eng. Asset and Liabilities Management) - Upravljanje aktivom i pasivom
AML	(eng. Anti-Money Laundering) - Sprečavanje pranja novca
bps	(eng. Basis points) – Procentni poen
CCF	(eng. Credit Conversion Factor) – Regulatorni faktori konverzije
CR01	(eng. Credit Price Value) - Pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen
CRR	(eng. Capital Requirements Regulation) – uredba Evropske unije o kapitalnim zahtevima
CVA	(eng. Credit Value Adjustments) – Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti druge ugovorne strane
DTA	(eng. Deferred tax asset) - Odložena poreska sredstva
DVA	(eng. Debit Value Adjustment) - Sospstveni rizik neizvršenja obaveza
EAD	(eng. Exposure at Default) - Izloženost u slučaju neizmirenja obaveza
EBA	(eng. European Banking Authority)– Evropsko telo za superviziju banaka
EIR	(eng. Effective interest rate) – Efektivna kamatna stopa
EVE	(eng. Economic Value Of Equity) - Ekonomska vrednost kapitala
FVOCI	(eng. Fair value through other comprehensive income) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz ostali rezultat
FVPL	(eng. Fair value through profit or loss) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz bilans upeha
FV	(eng. Fair value) - Fer vrednost
FX	(eng. Foreign exchange) - U stranoj valuti
GCA	(eng. Gross Carrying Amount) - Bruto knjigovodstvena vrednost
HFT	(eng. Held for trading) – Portfolio HOV raspoloživih za trgovanje
HOV	Hartije od vrednosti
HTM	(eng. Held to maturity) – Portfolio HOV koja se drže do dospeća
ICAAP	(eng. Internal capital adequacy assessment process) - Proces interne procene adekvatnosti kapitala
IRB	(eng. Internal Ratings Based Approach) - Pristup zasnovan na internom rejtingu
LCR	Liquidity coverage ratio
LGD	(eng. Loss Given Default) - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza
LTV pokazatelj	(eng. Loan To Value) - Odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
MVoE	(eng. Market Value of Equity) - Tržišna vrednost kapitala
NBS	Narodna banka Srbije
NPL	Nenaplativa potraživanja
NSFR	(eng. Net Stable Funding Ratio) - Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, a predstavlja indikator strukturne likvidnosti koji ima za cilj sprečavanje strukturnih neusklađenosti u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od 1 godine
OAK	Odluka o adekvatnosti kapitala
OCI	(eng. Other Comprehensive Income) – Ostali rezultat
OTC derivati	(eng. Over the Counter) - Vanberzanski derivati
PD	(eng. Probability of Default) - Verovatnoća neizmirenja obaveza
POCI	(eng. Purchased or originated credit impaired) - Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja
PVBP	(eng. Price Value Basis Point) - Pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen
RCC	(eng. Risk-bearing Capacity Calculation) - Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika

REPO	(eng. Repurchase Agreement) - Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.
RSD	Dinar Republike Srbije
SICR	(eng. Significant increase in credit risk) - Značajno povećanje kreditnog rizika
SME	(eng. Small and Medium Size Enterprises) - Mala i srednja preduzeća
SPA	(eng. Survival Period Analysis) - Analiza perioda opstanka
SPPI	(eng. Solely payments of Principal and Interest) – Procena karakteristika ugovorenih novčanih tokova da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate
SREP	(eng. Supervisory Review and Evaluation Process) – Proces supervizorske procene
VaR	(eng. Value-at-Risk) - Vrednost pod riskom meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija